Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

…ний 1921 оной …ын 21-һээ гарана | № 285 (13999) | 1972 оной декабриин 3, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

Түрүү хүн тухай үгэ

Ажалша коллектив соо байгуулагдаһан партийна эхин организаци хадаа эмхидхэхы, хүтэлбэрилхы хүсэн гэжэ мэдээжэ. КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, партийна организацинууд өөһэдынгөө хүдэлмэрие гүн удхатай, һонирхолтой болгохые оролдоно, дайшалхы шадабаряа дээшэлүүлнэ. Энээндэ парторганизацинн секретаринн үүргэ тон ехэ.

…ОЙН БАЯРАЙ МАГТААЛДА ХҮРТЭГШЭД

ССР Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулһан социалис мүрысөөндэ илажа гараһан олон тоото коллективүүд КПСС-эй обкомой, республикын Верховно Соведэй Президиумэй, Министрнүүдэй Соведэй болон облпрофсоведэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан байна.

Тэдэнэй тоодо Ажалай Улаан Тугай орденто Улаан-Үдын авиазавод, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденто «Электромашина» завод, Улаан-Үдын нооһо угаадаг фабрика, Буряадай барилгын управлени ба гэр барилгын комбинат, Зүүн Сибириин технологическа институт, СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай байгаали шэнжэлхэ эрдэмэй институт, Ербановай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын техникум, Баргажанай адагай загаһанай комбинат, Багдаринай геолого-бэдэрэлгын экспедици, Загарайн аймагай «Татарский ключ» гэжэ карьероуправлени, Тимлюйн асбесто-цемент хэрэгсэлнүүдые бүтээдэг завод, Байгалай леспромхоз, Таловскын түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдэй завод, Ивалгын туршалгын үйлэдбэриин ажахы, Буряадай хүдөө ажахын институдай «Байкал» гэжэ һуралсалай ажахы, Баргажанай, Бодонгуудай, «Комсомольский», Санагын, Байгалай, Чисаанын, Алтайн, Саянай, Анаагай болон Хүбын совхозууд, Баунтын аймагай «Заветы Ленина», Бэшүүрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ, Зэдын аймагай «Мир», Загарайн аймагай XXI партсъездын нэрэмжэтэ, Захаамнай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ, Хурамхаанай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ, Ахын аймагай «50 лет Октября», Прибайкалиин аймагай «Путь к коммунизму», Түнхэнэй аймагай «Сибиряк», Улаан-Үдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ ба «Маяк» колхозууд болон бусад олон ажалша коллективүүд оролсоно.

ВЕНГЕРО-СОВЕТ ХАНИ БАРИСААНАЙ БҮЛГЭМДЭ УУЛЗАЛГА БОЛОО

…ПЕШТ. (ТАСС-ай …орр.). КПСС-эй ЦК-…ральна секретарь … И. Брежнев түрүү-…СР-эй партийно-пра-…венна делегаци де-… 1-дэ венгеро-совет …рисаанай бүлгэмэй …лэгшэд ба эдэбхи-…улзаа.

…залгада ВСРП-гэй Нэгэдэхи секретарь … Кадар хабаалаба. …гэй ЦК-гай Полит-… гэшүүн, ВНР-эй … суглаанай Түрүү-…венгеро-совет хани …й бүлгэмэй Түрүүлэгшэ нүхэр А. Апро айлшадые амаршалаа.

Удаа тээнь бүлгэмэй генеральна секретарь М. Надь үгэ хэлэхэдээ, коммунизм байгуулгын хэрэгтэ СССР-эй түйлаһан амжалтануудые тайлбарилан ойлгуулхын тула венгеро-совет хани барисаанай бүлгэмэй ябуулдаг олон янзын, ехэ хүдэлмэри тухай хөөрэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев уулзалга дээрэ үгэ хэлээ. Тиихэдээ хүндэмүүшээр угтаһанайнь түлөө бүлгэмэй хүтэлбэрилэгшэд болон эдэбхитэдтэ үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэбэ. Венгеро-совет хани барисаанай бүлгэмэй ябуулдаг хүдэлмэриин удха шанарые үндэрөөр сэгнэдэгбди. Эндэ нүхэд А. Апро, М. Надь гэгшэдэй хөөрэһэниинь, бүлгэмэй отделенинүүдэй ба гэшүүдэй эрхилдэг ехэ ажал ябуулгань бидэнэй сэдьхэл ханаана гэбэ.

Нүхэр Л. И. Брежневэй үгэ ехэ анхаралтайгаар шагнагдаһан, оло дахин альга ташалгаар угтагдаһан байна.

Венгеро-совет хани барисаанай бүлгэмэй алтан набшаһатай тэмдэтые бүлгэмэй түбэй правлениин, тэрэнэй бүхы эдэбхитэдэй үмэнэһөө А. Апрогой нүхэр Л. И. Брежневтэ барюулхадань, сугларһан зон нэрьемэ альга ташалгаар угтаа.

Венгриин хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй ветеран, Россидахи граждан дайнда хабаадаһан Ене Надь нүхэр Л. И. Брежневые, делегациин гэшүүдые амаршалан, үнэн зүрхэнэй үгэнүүдые хэлэбэ. Владимир Ильич Ленинтэй гурба дахин уулзаха зол хуби намда тудаһан юм. Эдэ уулзалганууд минии ажа ябадалай замые — интернационалистын замые тодорхойлоо бэлэй. Нүхэд Л. И. Брежнев, Я. Кадар адли үзэл бодолтой коммунистнууд, амгалан байдалай ба социализмын түлөө тэмсэлэй талаар соратнигууд байхаһаа гадна, мүн эрхим ханинар байһандань ехээр баярланаб гэжэ Е. Надь мэдүүлээ.

Нүхэр Л. И. Брежнев ветеранда үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргөөд, иигэжэ хэлэбэ:

В. И. Ленинии би хараа гүй байнаб, тиигэбэшье агуу ехэ Ленинэй захяа заабаринуудые бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэ хамаг хаба хүсэеэ зорюулха зол намда тудаа гэбэ.

Нүхэр Л. И. Брежнев уулзалгын дурасхаал болгон, СССР-эй гербын ба союзна республикануудай гербүүдэй дүрэ зурагые, М. В. Ломоносовой нэрэмжэтэ Ленинградска фарфорово заводой бүтээһэн «Москва» гэжэ вазые тус бүлгэмдэ барюулба.

ВСРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь нүхэр Я. Кадар совет делегациие халуунаар угтаһанайнь түлөө бүлгэмэй хүтэлбэрилэгшэдтэ баясхалан хүргөөд, үрэ түгэс ажал ябуулгадаа шэнэ амжалтануудые түйлахыень венгеро-совет хани барисаанай бүлгэмэй бүхы эдэбхитэдтэ хүсөө.

…СР-эй партийно-…вительственна делегаци …дапештһээ мордоо

…ЕШТ, декабриин 1. … тусхай корр.). … ЦК-гай Генераль-…тарь нүхэр Л. И. …түрүүтэй СССР-эй …-правительственна … айлшалалга дүү-… үдэрэй турша соо …эн энэ айлшалал-…дай засагта бүхы …ороной ажалшад …ет хани барисаа-…эр гэжэ тоолохо …оолоно.

… ба ВНР-эй гүрэ-…дай хиидхэгдэһэн … ниислэлэй үйлсэ-…алмайнуудта олон …ган зон сугларaa. … ажалшад совет … эдэ үдэрнүүдтэ …мүүшэ, хани ха-…таһан байна. Му-…нэр ниислэлэйнгээ … дахин гаража, …тэ ханинарай … һайн бусахыень …

… толгойлогшо … И. Брежнев, деле-…шүүд, тэрэшэдэн … хамта ВНР-тэ … КПСС-эй ЦК-гай … К. В. Русаков, … Центральна шалгалтын комиссиин гэшүүн А. М. Александров декабриин 1-дэ Москва бусахаяа Будапештһээ мордолсоо.

СССР-эй ба ВНР-эй гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэһэн Ферихедь гэжэ аэродром дээрэ совет делегациие ВСРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Я. Кадар, ВНР-эй Президиумэй Түрүүлэгшэ П. Лошонци, ВСРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ВНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Е. Фок, ВСРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд, ВСРП-гэй ЦК-гай секретарьнар, ВНР-эй Президиумэй гэшүүд, ВНР-эй министрнүүд, ниитын эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд, партиин Будапештын горкомой ба городой Соведэй гүйсэдкомой хүтэлбэрилэгшэд үдэшэбэ.

СССР-һээ ВНР-тэ байдаг элшэн сайд В. Я. Павлов, Совет посольствын хүдэлмэрилэгшэд, Будапештдэ байдаг дипломатическа түлөөлэлгэтэ эмхинүүдэй толгойлогшонор үдэшэлсөө.

Ниидэлгын поли дээрэ Венгриин Арадай армиин сэрэгшэдэй хүндэлэлэй харуул жагсаагдаба.

СССР-эй ба ВНР-эй гүрэнэй гимнүүд гүйсэдхэгдөө. Нүхэд Л. И. Брежнев, Я. Кадар хүндэлэлэй харуулай жагсаалай урдуур ябаба.

Совет айлшадые үдэшэлсэхын тула ниислэлэй бүхы районуудай түлөөлэгшэд — олон мянган ажалшад аэродром дээрэ ерээ. Эдэнэр замдаа золтой һайн ябахыень хүсэжэ, КПСС-эй ба ВСРП-тэй хүндэлэлдэ, совет-венгр хани барисаанай хүндэлэлдэ альга ташалдан, үреэлэй үгэнүүдые хэлэжэ, Совет ороной арад зондо венгр арадай аха дүү ёһоной хани халуун мэдэрэлтэйгээр хандадагые үшөө дахин элирхэйлэн мэдүүлээ.

Нүхэр Л. И. Брежнев, совет делегациин гэшүүд ниислэхэй хүндэмүүшэ улад зонтой, Венгриин партийна ба гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдтэй хани халуунаар гараа барилсаад мордобо.

Совет самолёт Эхэ орон тээшээ шэглэн ниидээ.

Самолёт дээрэһээ

ВЕНГРИИН СОЦИАЛИС ХҮДЭЛМЭРИШЭНЭЙ ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДЭЙ НЭГЭДЭХИ СЕКРЕТАРЬ НҮХЭР ЯНОШ КАДАРТА

ВЕНГРИИН АРАДАЙ РЕСПУБЛИКЫН ПРЕЗИДИУМЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЭ НҮХЭР ПАЛ ЛОШОНЦИДО

ВЕНГРИИН АРАДАЙ РЕСПУБЛИКЫН МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЭ НҮХЭР ЕНЕ ФОГТО

Танай орондо ошоод байха үедэмнай бидэниие баяртайгаар угтаһанай, бидэндэ хани халуунаар, үнэн зүрхэнһөө хандаһанай түлөө Танда, ВСРП-гэй ЦК-да, ВНР-эй Президиумдэ, ВНР-эй Министрнүүдэй Соведтэ, бүхы венгр арадта совет партийно-правительственна делегациин үмэнэһөө үнэн зүрхэнэй баяр баясхалангаа, хүндэмүүшэ Венгриин газар дээрэһээ гараха үедөө үшөө дахин элирхэйлэн мэдүүлхыем зүбшөөгыт. Манай делегаци ВНР-эй партийна ба гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдтэй хэһэн хэлсээнүүд ба хөөрэлдөөнүүд, ажалшадтай хэһэн сэдьхэл доһолгомо уулзалганууднай КПСС-эй, ВСРП-гэй хоорондын, Советскэ Союзай болон Венгриин Арадай Республикын хоорондын, манай оронуудай арадуудай хоорондын аха дүү ёһоной хани барисаае, түгэлдэр харилсаа холбоое саашадань бэхижүүлхэ хэрэгтэ туһа хүргэхэ байха гэһэн гүнзэгы этигэлтэйгээр Эхэ орондоо бусахань.

Социалис байгуулалтадаа, ВСРП-гэй X съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтээ ехэ амжалтануудые түйлахыень ВНР-эй коммунистнууд болон ажалшадта, хүндэтэ нүхэдүүд, Таанадта, өөһэдтэтнай хүсэнэбди!

Аха дүү венгр арадта зол жаргал, энхэ байдал хүсэнэбди!

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДЭЙ ГЕНЕРАЛЬНА СЕКРЕТАРЬ Л. И. БРЕЖНЕВ.

МОСКВА БУСАХА ЗАМДАА

Совет партийно-правительственна делегаци Венгриин Арадай Республикада албанай хэрэгээр айлшалаад, Москва бусаха замдаа Киев хотодо бууба.

(ТАСС).

ПАРТИЙНА ЭХИН ОРГАНИЗАЦИИН СЕКРЕТАРЬ

МАНАЙ УЛААН-ҮДЫН авиационно заводой коллектив КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зоригжон, юһэдэхи табан жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөндэ оролсожо, яһала һайн амжалта түйлаһан байна.

Ажахын болон политическэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэ коллективэй түйлаһан амжалта, нэн түрүүндэ, тэндэхи партийна эхин организациин хүдэлмэритэй сэхэ холбоотой ха юм. Ёһотой дайшалхы эмхидхэгшэ, ажалшадые хүмүүжүүлэгшэ байһан, коммунистнуудай өөһэдынь түрүү үүргэ үйлэдбэри дээрэшье, ниитын ажабайдалдашье бэелүүлжэ шададаг партийна организацинуудта ажал хэрэгыньшье урагшатай байдаг.

Зүгөөр парторганизациин хүдэлмэрие зүбөөр эмхидхэжэ, хүтэлбэрилжэ шадаха хэрэгтэй. Эгээл эндэ парторганизациин секретариин үүргэ, тэрэнэй шадабари мэргэжэл элитэ харагдадаг.

Заводой партийна комитет эхин организациин эрхэтэй цеховой 50 организацинуудһаа бүридэнэ. Тэдэнэй хүтэлбэридэ — партийна бюродо, парторганизациин секретарьнараар коммунистнуудай дунда хүндэтэй, эмхидхэлэй хүдэлмэриин дүй дүршэлтэй, политическэ талаараа һайн бэлэдхэлтэй нүхэд һунгагданхай. Бултыень эндэ нэрлэхын аргагүй.

Гэбэшье тэдэнэй нэгэн — заводой инструментальна цехэй партийна эхин организациин секретарь нүхэр Владимир Петрович Игумновай ажал хүдэлмэри, дүй дүршэл тухай тобшохоноор хөөрэхэ хүсэлэнтэйбди.

Инструментальна цех. Заводой юрын лэ цехүүдэй нэгэн, зүгөөр тэрэнэй хүдэлмэриһөө бүхы үйлэдбэри дулдыдадаг. Металл отолдог элдэб янзын инструментнүүдээр заводойнгоо бусад цехүүдые хангадаг юм.

Владимир Петрович тус цехтэ шлифовщигой һурагшаар ажалайнгаа намтар 1955 ондо эхилээ һэн. Һурагша, шлифовщик, технолог, мастер, цехэй таһагые даагша — иимэл даа нүхэр Игумновай гаталжа ябаһан ажалай зам. Ажаллажа байгаад, 1957 ондо үдэшын дунда һургуули, 1962 ондо үдэшын машина бүтээлгын техникум дүүргэһэн.

Хэдэн жэлэй туршада цехэй парторганизациин секретаряар һунгагдана, мүнөө Железнодорожно районно партийна организациин шалгадтын комиссиин гэшүүн.

Парторгын хүдэлмэри юунһээ эхилдэг гээшэб? Энээндэ нэгэ янзын харюу үгэхын аргагүй. Владимир Петровичой өөрынь хэлэдэгэй ёһоор, парторганизациин секретариин ажал коммунистнуудай этигэл найдабариһаа эхитэй.

Тон лэ зүб гэжэ һанагдана. Хэдэн жэлэй туршада удаа дараалан гуша гаран коммунистнуудай этигэл найдабарида хүртэжэ, тэрэнииень харюулжа, бэелүүлжэ ябаха гээшэмнай тиимэ амархан хэрэг бэшэ.

Өөһэдынгөө хүтэлбэрилэгшөөр һунгаад байхадаа, коммунистнууд секретариингаа хойноһоо хаража, адаглажа ябадаг, жэшээ абахые оролдодог. Харин парторгынь коммунист бүхэндэ шанга эрилтэ табижа, түрүү үүргыень дүүргүүлхые оролдодог, ниитын хүдэлмэридэ элдэб хитэйгээр хабаадуулхые хүсэдэг. Нэгэ үгөөр хэлэбэл, парторганизациин секретариин хүдэлмэри ехэшье, олон янзыншье, харюусалгатайшье. Нүхэдэйнгөө этигэл найдабари дүүргэхэ, харюулхын тулада Ленинэй партиин ёһотой гэшүүн, партиин политикые бэелүүлхын түлөө ёһотой тэмсэлшэ байха хэрэгтэй.

Владимир Петрович Игумнов эгээл тиимэ, үнэн сэхэ коммунист, харюусалгаяа һайса мэдэрдэг, өөртөөшье, нүхэдтөөшье партийна шанга эрилтэтэйгээр хандадаг политическэ хүтэлбэрилэгшэ байһанаа харуулжа ябана бшуу.

Мүнөө инструментальна цехтэ 32 коммунист ажаллана, бултадаа үйлэдбэриин шухала участогуудаар хубаарилагдан табигданхай. Коммунист бүхэнэй эрдэм һуралсалые, мэргэжэл шадабариие хараада абалсажа, партийна даабари үгтэнхэй.

Үйлэдбэри дээрэ коммунистнууд ямараар ажалланаб, сугтаа хүдэлдэг нүхэдтөө ямар нүлөө үзүүлнэб, ямар жэшээ харуулжа ябанаб, үгтэһэн партийна заабари хэр зэргэ дүүргэжэ байнаб гэхэ мэтэ асуудалнууд секретариин анхаралда хододоо байдаг. Цехэй участогуудаар ябажа, коммунистнуудтай, хүдэлмэришэдтэй хөөрэлдэжэ, юунэй хэрэгтэй болоно, ямар дутагдалнуудтай ушаржа байһые элирүүлжэ, болохо хэмжээнүүдые абхуулхые оролдодог.

Теэд гансаараа хаанашье үрдихэгүй, нүхэдэй туһаламжагүйгөөр бүхы ажалайнгаа урда гаража шадахагүйб гэжэ секретарь һайн мэдэнэ. Тиимэһээ коммунистнуудтайгаа хөөрэлдэжэ, цехэй хүтэлбэрилэгшэдтэй зүбшэжэ, коммунистнуудаа үйлэдбэриин участогуудаар шэнээр хубаарилжа табиһанайнгаа һүүлээр партийна гурбан бүлэг байгуулһан байна. Мүнөө эдэ бүлэгүүд партбюрогой, парторгын ёһотой түшэг тулгуури болонхой. Һара бүридэ партгрупоргнууд цехэй партийна бюродо сугларжа, хэһэн хүдэлмэри тухайгаа хөөрэлдэдэг, шиидхэхы зорилгонуудаа тодорхойлдог юм. Цехэй Игумновай дурадхалаар партийна бүлэгэй хүдэлмэриин түсэб партбюрогой заседани дээрэ һара бүридэ баталагдадаг болонхой. Энэ дүй дүршэлынь бусад цехүүдэй партийна организацинуудта дэмжэгдэнхэй.

Партийна организациингаа дайшалхы шадабари дээшэлүүлхын тулада партийна бүлэгүүдэй хүдэлмэри зүбөөр эмхидхэхэ, үдэр бүри хүтэлбэрилжэ байха шухала гэжэ һүүлшын тоосоото һунгалтын суглаан дээрэ коммунистнууд тэмдэглэһэн байна. Энэ дурадхалыень дүүргэлтэ болгожо, цехэй партбюро партийна бүлэгүүдэй үмэнэ мүнөө ямар шухала зорилгонуудые табинаб гэбэл, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхын, ажалай журам бэхижүүлхын түлөө тэмсэл эрид шангадхаха, СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн баярай хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгануудай дүүргэлтые эрхэ бэшэ хангаха.

Коммунист бүхэн организациингаа, коллективэйнгээ үмэнэ өөрынгөө үүргэ, харюусалга мэдэржэ ябаха зэргэтэй. Иимэ эрилтэ бидэнэр табяад, тэрэнэйнгээ дүүргэлтые саг үргэлжэ шалгажа байдагбди гээд Владимир Петрович нэгэтэ парткомдо хөөрэлдэхэдөө хэлээ һэн.

Нээрээшье тус партийна организацида хиналта шалгалта тон зүбөөр эмхидхэгдэнхэй гэжэ тэмдэглэлтэй. Үйлэдбэриин ажал ябуулгын түлөө коммунистнуудай өөһэдын харюусалга дээшэлүүлхэ тухай асуудал секретариин үүсхэлээр партийна суглаан дээрэ табигдажа, ехэ хөөрэлдөөн болоо һэн. Суглаан дээрэ абтадаг шиидхэбэринүүдыень абажа танилсабалтнай, тон тодорхой, хараалагдаһан хэмжээнүүдэй дүүргэгдэхэ болзор, харюусалгата хүнүүд сэхэ заагданхай байдаг. Эдэ шиидхэбэринүүдһээ тусхай буулгалтанууд хэгдэжэ, харюусалгатай нюурнуудта барюулагдадаг заншалтай. Тэрэниие абаһан коммунист, мүн бусад тушаалтадшье хэзээ юу хэхэеэ һанажа, тэрэнэй дүүргэлтые намһаа һуража мэдэхэ ха юм.

Партийна эхин организациин секретарь үйлэдбэри дээрээ өөрын ехэ ажалтай хүн юм. Тэрэнээ ниитынгээ уялгатай — парторгын тушаалтай зүбөөр таарулжа ябуулха гээшэ мүн лэ бэрхэтэй хэрэг болодог. Һаналаа ехээр табижа, бодотоор оролдобол, саг олдоод лэ байха гэжэ тэрэ хэлэдэг.

Владимир Петрович парторганизациин секретариин уялгын хажуугаар экономическа эрдэмэй үндэһэ һуури шудалха һургуулиин пропагандист юм. Даабаритнай олон, пропагандистын уялгаһаа сүлөөлхэмнай гү гэжэ дурадхахадамнай — хүлисыт, хэшээгыт, битнай хүнүүдтэй ажаллангүй, хөөрэлдэнгүй байжа шадахагүй хүн гээшэб. Пропагандистын хүдэлмэри секретаринмни уялгада тойбо татахагүйл, харин туһатай байдаг лэ. Хүдэлмэришэдтэй хөөрэлдэжэ байхадаа, олон юумэ мэдэжэ, ойлгожо абадагби гээд харюусаа бэлэй.

Ю. ХОЛЩЕВНИКОВ.
Улаан-Үдын авиационно заводой парткомой секретариин орлогшо.

…ОВЕТ ЭРДЭМ НАУКЫН ХҮСЭН ТҮГЭЛДЭР ДЭБЖЭЛТЭ

СССР-эй Наукануудай академиин ойн баярай хамтын суглаан

…юзай байгуулагда-…лэй ойе совет эр-… совет арадтай …ай оршон байдал-…жэ байна. СССР-…удай академиин … хамтын суглаан … 30-да Москвада

… ЦК-гай Полит-…шүүндэ кандидат, … ЦК-гай секретарь, … Б. Н. Пономарев, … Министрнүүдэй … Түрүүлэгшын ор-…эм болон техни-… СССР-эй Ми-…й Соведэй Гүрэ-…дэй түрүүлэгшэ, … В. А. Кириллин, … Наукануудай ака-… президент М. В. … академиин бусад …эгшэд, КПСС-эй …эм наукын ба …дай таһагые … П. Трапезников, …нуудай наука-…деминүүдэй президентнүүд, аха дүү социалис оронуудай — Болгариин, Венгриин, ГДР-эй, Вьетнамай Демократическа Республикын, Кубын, Монголой, Румыниин, Польшын, Югославиин, Чехословакиин Наукануудай академинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд, СССР-эй Наукануудай академиин гадаадын гэшүүд суглаанай президиумдэ һууба.

Ойн баярай суглаан нээгдэһэндэ соносхогдоод, Советскэ Союзай гимн гүйсэдхэгдэн, залаар дүүрэн зэдэлээ.

Суглаанда хабаадагшад КПСС-эй Центральна Комитедэй Политбюрое хүндэтэ президиумдэ үндэр дуугаар һунгаба.

Академик М. В. Келдыш «Совет республикануудай олон үндэһэ яһатанай холбоон ба эрдэм наука» гэһэн элидхэл хээ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь, академик В. Н. Пономарев «СССР-ые эмхидхэн байгуулга ба тэрэнэй түүхэтэ удха шанар» гэһэн асуудалтай элидхэл хэбэ.

Баярай суглаанда хабаадагшад Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедтэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэг ехэ баяртайгаар баталан абаба.

СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан суглаан совет эрдэм, техникын ехэ һайндэр боложо үнгэрөө. Коммунис партиие тойрожо эрдэм ухаанай ажал ябуулагшадай нягтаар эмхидэн жагсанхай байһые, оронойнгоо эрдэм ухаанай түгые бүри дээрэ үргэхэ, коммунизм байгуулгын хэрэгтэ совет эрдэмэй дүүргэдэг үүргэ улам дээшэлүүлхэ зорилгоор бүхы хүсэеэ элсүүлхэ гэжэ шиидэнхэй байһые элирхэйлэн харуулаа.

(ТАСС).

«ИНТЕРКОСМОС-8» ионосферые шэнжэлнэ

ТАСС-ай мэдээсэл

Замбуулинай дайдые амгалан зорилгоор шэнжэлхэ ба хэрэглэхэ хүсэлтэй социалис оронуудай харилсаа холбооной программатай зохилдуулан, дэлхэйе тойрон ниидэхэ «Интеркосмос-8» гэжэ хэмэл одон 1972 оной декабриин 1-дэ Советскэ Союзһаа дэгдээгдэбэ.

Энэ хэмэл одон дэлхэйн ионосферые: хэмэл одон шадархи электронуудай, зайн элшэтэй ионуудай бүридэлые, электронуудай температурые, хэмэл одоной ба дэлхэйн нюруугай хоорондохи тэдэнэй интегральна бүридэл шэнжэлжэ үргэлжэлхэ зорилготой, тэрээнһээ гадна, 40 килоэлектронновольтһоо дээшээ хүсэтэй электронуудай, нэгэ мегаэлектронно-вольтһоо дээшээ хүсэтэй протонуудай урасхалнуудые бүридхэхэ юм.

«Интеркосмос-8» гэжэ хэмэл одон иимэ параметрнүүдтэй замда гаргагдаа гэбэл:

— Газарай нюруунһаа холодолгын наада захань (перигей) — 214 километр;

— Газарай нюруунһаа холодолгын саада захань (апогей) — 679 километр;

— Дэлхэйе тойрон ниидэлгэнь — түрүүшээр 93,2 минута;

— ниидэлгынь зам — 71 градус һөөлжүү.

Хэмэл одон дээрэ шэнжэлгэ хэхэ иимэ аппаратура тодхогдонхой:

— Болгариин Арадай Республикын мэргэжэлтэдэй зохёоһон ба бүтээһэн, ионуудые барижа абаха электронно таһаг ба Ленгвюрэй зонд;

— Германиин Демократическа Республикада зохёогдоһон, бүтээгдэһэн «Маяк» гэжэ радиопередатчик, хэмэл одоной тусхай түхеэрэлгэ дээрэ толгогдоһон Ленгвюрэй зондын тэмдэглэлнүүдые бэшэжэ абаха түхеэрэлгэ.

Чехословакиин Социалис Республикын эрдэмтэд болон мэргэжэлтэдэй зохёоһон ба бүтээһэн, ехэ частототай зонддо шухала электронно таһаг;

— Советскэ Союзда зохёогдоһон ба бүтээгдэһэн, ионосферын параметрнүүдые хэмжэн тодорхойлхо приборнуудай нарин элементнүүд, ехэ хүсэтэй электронууд ба протонуудай полупроводниково ба газова счетчигууд.

Туршалгада хабаадагша оронуудай мэргэжэлтэд научна аппаратурые космодром дээрэһээ дэгдээхэ бэлэдхэл хэһэн байна.

Хэмэл одон дээрэ тодхогдоһон научна аппаратура ба бүхы онһон түхеэрэлгэнүүд һаадгүй һайнаар хүдэлнэ. Газар дээрэхи командно-хэмжэн тодорхойлдог, комплексын станцинууд хэмэл одон дээрэһээ дамжуулагдаһан мэдээсэлнүүдые ходо угтан абажа байна.

«Интеркосмос-8» гэжэ хэмэл одон дээрэһээ хэмжэлгэ тодорхойлго хэгдэхын хажуугаар, социалис оронуудай газар дээрэ тодхогдоһон геофизическэ олон обсерватори ба ионосферно станцинууд ионосферно адаглалтануудые хэнэ, хэмэл одон дээрэхи радиопередатчигуудай мэдээсэлнүүдые угтан абана.

Болгариин Арадай Республикын, Германиин Демократическа Республикын, ССР Союзай ба Чехословакиин Социалис Республикын мэргэжэлтэдһээ бүридэһэн тусхай бүлэг хэмэл одоной научна аппаратурын хүдэлмэри залан хүтэлнэ.

Партийна ажабайдал

ӨӨРЫН ХАБААДАЛГА

Халаанай дүүрэмсээр партийна суглаан эхилээ бэлэй. Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай мал үүсэлдэг заводой директор В. М. Роитберг мал болон шубуу олоор абажа үүсэлхэ хаһада ямараар бэлдэжэ байһан тухайгаа коммунистнуудай дурадхалаар суглаан дээрэ тоосоһон байна.

Энэ асуудал миин табигдаһан бэшэ, харин заводой үйлэдбэриһөө гараһан байха юм. ССР Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлэн социалис мүрысөөндэ оролсоходоо, заводой коллектив дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаһан байгаа. Жэлэй түсэбһөө гадуур 300 тонно мяха абаха. Түсэбтэ даабари болон уялгануудые тооложо үзэхэлэ, бии байһан үйлэдбэриин талмай дээрэ, хүдэлмэришэдэйнгөө тоо олошоруулангүйгөөр мяха абалгаяа 2,5 мянган тонноор дээшэлүүлхэ болоо бшуу. Ондоогоор хэлэбэл, үдэрэй дунда зэргын ажалай бүтээсэ доодо захынь 15 процентээр дээшэлүүлэгдэхэ ёһотой болоо. Һүүлэй табан жэлэй туршада иимэ амжалта завод дээрэ туйлагдаагүй һэн.

— Заводнай абаһан уялгануудаа дүүргэжэ шадаха гү? Зун, на... ай үедэ тушаагдадаг мал, шубуудые, таһалгаряагүй абажа шадаха гү гэһэн асуудалнуудар суглаан дээрэ ехэ хөөрэлдөөн болоһон байха. Тиигэжэ заводой үйлэдбэридэ бии байһан арга боломжонууд элирүүлэгдэжэ, коммунист бүхэнэй шиидхэхэ зорилгонууд тодорхойлогдоһон байна.

Түс завод дээрэ 55 коммунистнар ажалладаг юм. Бултадаа үйлэдбэриин шиидхэхы участогуудаар хубаарилагдан табигданхай, түрүү үүргэеэ харуулжа ябана.

Энээнииє хэдэн жэшээ дээрэ харуулжа болоно. Заводой үйлэдбэриин гол участогынь мал үүсэлдэг цех юм. Түсэбэй дүүргэлтэ гол түлэб эндэ шиидхэгдэдэг. Тиимэһээ коммунистнуудай олонхинь энэ цехтэ ажаллана, заводой партийна эхин организаци түс цехэй ажал хүдэлмэреэр саг үргэлжэ һонирхожо, анхаржа байдаг.

Һүүлэй жэлнүүдтэ республикымнай колхоз болон совхозууд гахай олоор үсхэбэрилдэг болоо гэжэ мэдээжэ. Гахайнуудые үүсэлхэ, эд болгохо конвейер һая болотор түлюур, бүтээсэ багатай байһан юм. Шэнэ түхеэрэлгэнүүдтэй түсхай байра бариха гэжэ шиидхэгдээд, 220 мянган түхэриг түрүүшээр һомологдоһон байгаа. Барилгань хоёр жэлэй туршада дүүргэгдэхээр хараалагдаа бэлэй.

Теэд саг хүлеэхээр бэшэ. Гахайнууд тушаагдажал, тушаагдажал байна. Тэдэнииє үүсэлхэ, эд болгохо хэрэгтэй. Энээл иимэ түбэгтэй шахардуу байдалай тохёолдоод байхада заводой коммунистнууд В. М. Ройтберг, А. В. Фатеев гэгшэд үнэтэ дурадхал оруулба. Тэрэнэйнь ёһоор заводой байра соо байһан түхеэрэлгэнүүд шэнээр тааруулан табигдажа, гахай үүсэлхэ байрые бариһанаан хэрэггүй болоо бэлэй. Тиигэжэ гүрэнэй мүнгэ зоори алмагдаба, бүхы ажалынь 3 һарын туршада дүүргэгдэбэ.

Шубуунай үдэ нооһоной цех абаад үзэе. Үйлэдбэри бэрхэ эмхидхэгшэ, хүдэлмэришэдтэй үгээ ойлголсожо шадаха, хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ дүршэлтэй партиин гэшүүн А. Г. Скрицкаяе заводой захиргаан партийна организациин дурадхалаар эндэ хүтэлбэрилэгшээр табиһан байна.

Тэрэнэй хүтэлбэри доро түс цех танигдахаяа болитороо хубилаа, ганса завод соогоо бэшэ, бүхы комбинадтаа мүрысөөндэ хэдэ дахин эрхимлэжэ, суута гаранхай. Мүнөө энэ цехэйхид комбинат дээрээ эгээн түрүүн СССР-эй байгуулагдаһаар 50-дахи ойн жэлэй түсэб дүүргээд, юһэдэхи табан жэлэй гурбадахи жэлэй түсэбөөр ажаллажа байна.

Коммунист В. М. Ли-й-лу ажал хүдэлмэриеэ мэдэхэ, мэргэжэл һайнтай мастер гэжэ завод соогоо мэдээжэ. Тэрэнэй хүтэлбэрилдэг халаан даабаряа хододоо үлүүлэн дүүргэдэг, социалис мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ ябана.

Тэрэшэлэн партиин гэшүүд С. Махмудаева, К. Кушнарёв, Н. Тухолова, Л. Симонова болон бусад мүн лэ бодото жэшээ харуулжа, үйлэдбэриин болон хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг юм.

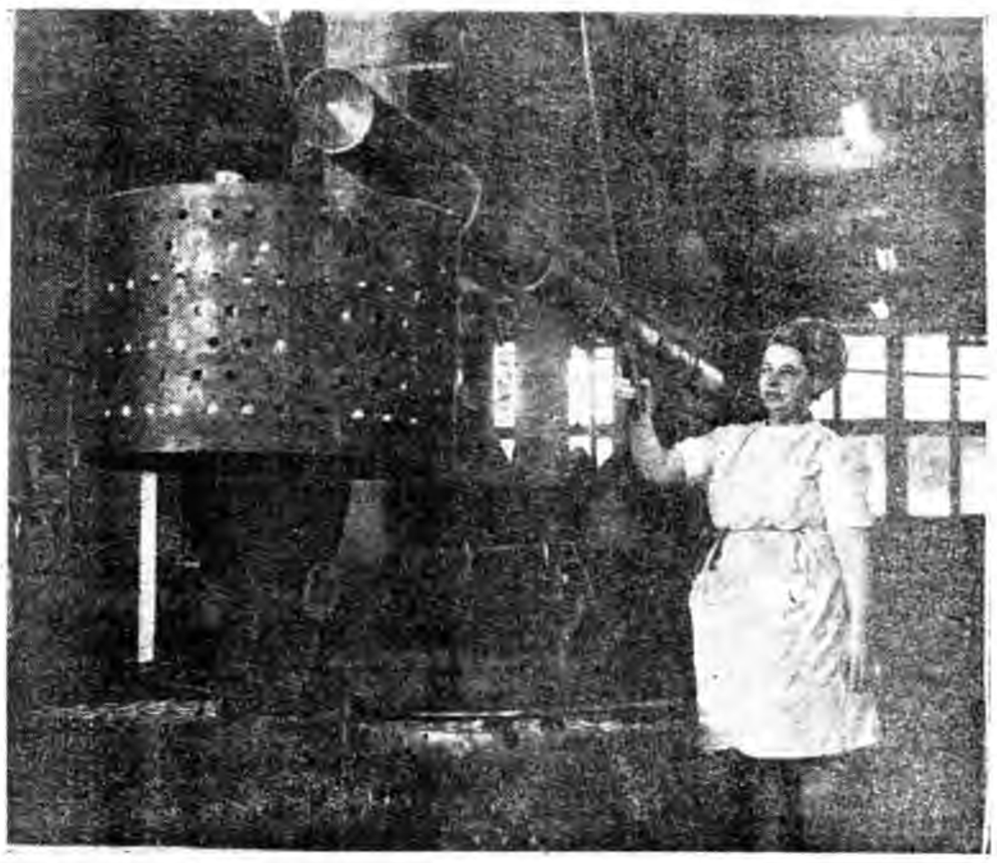
СССР-эй 50 жэлэй ойн баяр ойртонхой. Мяханай комбинадан мал үүсэлдэг заводой коммунистнууд үйлэдбэридэ сэхэ хабаадалсажа, партиин гэшүүнэй түрүү үүргэ бодото дээрэнь харуулжа, бусад нүхэдөө ажалай шэнэ амжалтада элсүүлнэ.

Г. ХАРЧЕНКО.

КОММУНИСТ ПЕТР ... ЖИЕВИЧ ДОНДОКОВ У... ҮДЫН ЛОКОМОТИВНА ... ДО СЛЕСАРЕЭР ХҮДЭ... ЮМ. ТЭРЭ ОРОЛДООН... БЭРХЭ АЖАЛААРАА ШАЛ... ЖА, СУГ ХАМТА ХҮДЭЛ... НҮХЭДЭЙНГӨӨ ДУНДА ... ТААЛТАЙ БОЛОНХОЙ, К... МУНИС АЖАЛАЙ УДАРН... ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭ... ГЭДЭ ХҮРТЭНХЭЙ. ТЭРЭН... ДҮРЭНЬ ДЕПОГОЙ ХҮНДЭ... ЛЭЙ САМБАРТА ГАРГАГД... ХАЙ БАЙДАГ. ЗУРАГ ДЭЭ... НҮХЭР ДОНДОКОВ А... ДЭЭРЭЭ.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

УЛААН-ҮДЫН МЯХА КОНСЕРВЫН КОМБИНАДАЙ КОНСЕРВЭ ШАНАДАГ ТАҺАГТА КОММУНИС АЖАЛАЙ УДАРНИК ВАЛЕНТИНА КОНСТАНТИНОВНА ПРОХОРОВА СТЕРИЛИЗАТОРААР ҮНИ УДААН САГ СОО АЖАЛЛАНА. ТЭРЭ СССР-эй 50 ЖЭЛЭЙ ОЙН ҺАЙНДЭРЫЕ АЖАЛАЙ ЕХЭ АМЖАЛТААР УГТАЖА БАЙНА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. Т. ПРОХОРОВА.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

„Манай үеын хүн" гэһэн конкурсдо

БАЙГАЛАЙ БАСАГАН

1.

ОКТЯБРИИН һүүлшын үдэрнүүдэй нэгэн һэн. Баргажанай адагай аэропортын байшан соо хүнүүд олоороо хөөрсэгэнэлдэнэ. Теэдшье гэртэ обоорхонь гайхалгүй. Юундэб гэхэдэ, зүүн тээһээ хорон холтоһоор үлеэһэн үглөөнэй жабарта газаа үни байхын аргагүй.

Гэнтэ мотоорой абяан соностожо, хүнүүд газаашаа харайлдаба. Байгал дээгүүр бии болоһон самолет наранай элшэдэ сайбалзаһаар буна.

Тэрээнһээ бууһан олон зоной дунда харабтар урин шарайтай, хурса харасатай, дундуур бэетэй залуу буряад эхэнэр алхална. Хорёогой газаа байһан хүнгэн машинын жолоошон тэрэнииє угтан ерэжэ, хэдэн үгэ андалдаһанай һүүлээр машинадаа һуужа ябабад.

Гэртээ буужа, бүлынхидөөрөө хүсэд хөөрэлдөөгүй байтарнь, гэнтэ телефон хангирба.

— Сайн байна, Тамара Ефимовна! Һайн ябажа бусаба гүт? Бидэ танииє хүлеэжэ байгаабди. Хоёр сагта гүйсэдкомой заседани болохо, Та байха ёһотойт,— гэжэ поселково Советэй секретарь Кузнецова мэдээсэбэ.

— Ямар асуудал зүбшэгдэхэб?

— Үхибүүдэй ясли ба саадуудай ажал харагдаха.

— Ойлгосотой. Ерэхэб,— гээд трубкаяа табиба:

Поселково Советэй элүүр энхые хамгаалгын комиссиин түрүүлэгшэ, депутат Цветкова энэ асуудал бэлдэхэдээ хараһан, үзэһэнөө тобшохоноор хэлэбэ. Һүүлдэнь загаһанай заводой, Баргажанай леспромхозой, Гусиха, Журавлиха һууринуудай ясли ба саадуудые даагшанар тоосоо хэбэ.

Элирүүлэгдэһэн дутуу дунданuудые усадхаха тухай шиидхэбэри абахадаа, Советэй гүйсэдком, жэшээлхэдэ, леспромхозой сад-яслида заводой зүгһөө туһалхые уялгалха, энээниие депутат Степановада даалгаха гэжэ хэлсэбэ.

2.

ЗАГАҺАНАЙ ЗАВОДОЙ ахамад инженерэй кабинет. Ехэ столой саана һууһан эзэн телефоноор хөөрэлдэнэ. Диван ба стулнууд дээгүүр һууһан долоо-найман эрэшүүл ехэл анхаралтайгаар шэхээ табинхай. Трубкаяа табиһанай һүүлдэ:

— Мэнэ гэһээр заһабариин мастерской ошоод, хоёр баллон абагты,— гэжэ хэлэхэдэнь, механическа цехэй начальник Геннадий Корюхин түргэн гаража ошобо.

Столойнгоо захадахи кнопко дарахадань, секретарь ороно.

— Энэ хоёр захиралта түргэн сохюулаад асарагты. Тиихэдэ Горбуновые олоод ерүүлэгты,— гэбэ.

Үнишье болонгүй гаражые даагша һабтархан бэетэй наһажаал болоһон Горбунов үбгэн орожо ерэбэ.

— Александр Иванович, сайн байнат! Нэгэ ашаанай машина, «Беларусь» трактор хоёрые эдэ хүнүүдэй мэдэлдэ үгөөд, шулуунай карьер ябуулха болобот,— гэхэдэнь орогшотой хамта хэдэн эрэшүүл ябана.

Һүүлээрнь ахамад механик Камбаровтай котельнын трубануудые гагнажа, түргэн саг соо заһабари хэхэ, ямар цехүүдһээ хүдэлмэришэдые, абаха тухай асуудалнуудые шиидхээд, даалгабари үгөөд ябуулба.

Секретарь машинкаар сохигдоһон саарһануудые асаржа, урдань табина.

— Һайн бэлэйт, Евдокия Тихоновна!

Тэрэнэй һүүлээр телефоноойнгоо трубка абажа:

— «Байкалец» колхозой түрүүлэгшэтэй холбохые гүйнаб... Георгий Ильич, сайн байна. Улаан-Үдэһээ үсэгэлдэр ерээб... Трестдэ хэдэн ... шиидхээб. Ү... ... шинамнай бүтэхэ гээ.

Хүдэлмэриинь саг энэ мэтээр үглөөнһөө эхилээд, үдэшэ болотор, нэгэшье минута сүлөөгүйгөөр үнгэрнэ. Зүгөөр гайхалтай юумэн үгы.

Эндэхи завод республикын хуушанай, томо предприятинуудай нэгэн. Эндэ мүнөө 700 гаран хүдэлмэришэд ажаллана. Заводой продукци холо ойгуур мэдээжэ. Жэшээлхэдэ, эндэхи консервые хүршэ Шэтын областиин ба Алтайн хизаарай, Яхадай республикын ба Дурна зүгэй ажалшад хүндэлдэг болонхой гэлсэгшэ.

Һүүлэй жэлнүүдтэ предприяти ходо урда ябана. Түсэблэлгын ба экономическа урмашуулгын шэнэ гурим эндэ нэбтэрүүлэгдэнхэй. Экономическа дүнгүүд һайн, түсэб амжалтатай дүүргэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, заводой загаһа баригшад энэ жэлдэ 5850 центнер загаһа бариха түсэбтэй аад, мүнөө 5965 центнер баряад, хойто жэлэй түсэбөөр ажаллана. Консервын цехэйхид 10 һара соо 3 миллион 700 мянган условно баанха консервэ гаргаха байһан аад, 3 миллион 942 мянган баанха гаргаа.

Һүүлэй үедэ эндэ аха дүү социалис оронуудһаа, оронной элдэб городуудһаа асарагдаһан машинанууд тодхогдоо. Заводой флот баһал урган хүгжэнхэй, загаһа баридаг элдэб зэр зэмсэгүүд элбэгээр абтанхай.

Эдэ бүгэдэ ажалай бүтээсэ дээшэлүүлээ, продукциин шанар һайжаруулаа. Мүнөө жэшээлбэл, консервын цехэйхид үдэр бүри 7—8 тонно загаһа сэбэрлэжэ, 18—20 мянган условно баанха консервэ гаргана. Тиихэдэ гансал Байгалай элдэб загаһа бэшэ, харин түмэр харгыгаар асарагдаһан Номгон далайн камбала, скумбри, ставрида, хек гэхэ мэтэ загаһа эдеэн болгоно.

Иигэжэ заводойнгоо цехүүдтэ, флодто элдэб шэнэ техникэ ба орёо нарин оньһон арга нэбтэрүүлхэ, техническэ дэбжэлтэ хангаха талаар ахамад инженерэй бүтээһэн ажал ниилээдгүй ехэ байна. Зүгөөр эдэ бүгэдэ тиимэ амараар туйлагдаагүй.

3.

НАРУУЛ ГЭРЭЛЭЭР яларһан директорэй кабинет соо гартаа ном ба тетрадуудые бариһан хүнүүд үдэшын 7 сагта бии болобо. Удангүй олон хэһэг номуудые сеткэ соо бариһан Степанова орожо ерэнэ. Ажалай үдэрэй халуун амисхалай тэмдэг тэрэнэй шарайда элеэр харагдана. Зүгөөр бүхы түхэл маягынь, хэлэсэнь үглөөнэйхидэл эршэтэй.

— «Научна коммунизмын теори» гэһэн темэ эхилхэмнай. 44 часай программатай байна. Өөһэдөө мэдэнэт — энэмнай хүшэр темэ ха юм даа. Лаблан ойлгожо, программаяа хүсэдөөр дүүргэхын тула лекциин үедэ конспект бэшэхэ, тиихэдэ хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ, бэе бэедээ туһалха болохобди. Үшөө энэ номуудые гэртээ уншахые гүйха байнам,— гээд сеткэ сооһоо научна коммунизмын учебнигүүдые шагнагшадтаа хубааба.

Оролтын лекци эхилжэ, тэрэ научна коммунизмын теориин удха тодорхойгоор, ойлгосотой хэлэн дээрэ хөөрэнэ. Шагнагшад асуудалнуудые һуража, тодорхой харюунуудые абана, ойлгоһоноо бэшэжэ абана...

Тамара Степанова дүй дүршэлтэй болоһон, аймагай түрүү пропагандист. Мүнөө зургаадахи жэлээ нүхэдтөө коммунис үзэл сурталаа заана, социалис экономико зүбөөр эрхилхэ хэрэгтэ һургана.

Энэ ажалаа 1965 ондо Казахстанда ажаллажа байхадаа эхилһэн.

Мүнөө һургуулидань 9 хүн һуралсана. Эдэмнай заводой үйлэдбэриин гол участогуудта харюусалгата тушаалнуудые даажа байһан нүхэд. Заводой директор И. Т. Пестерев, парткомой секретарь М. А. Питецкий, завкомой түрүүлэгшэ М. И. Серебряков, флодой инспектор И. П. Вторушин, це... дэй начальнигууд эндэ ... но.

4.

ТАМАРА МҮНӨӨ ... гуша гаража ... Эрхүүгэй областиин ... ной райондо тоонтото... дэлмэришэнэй бүлэдэ ... һэн. Залуу басаган ябал... журамтай, эрмэлзэл... ажабайдал гүнзэгыгөөр ... дэхэ байһан хаш. Е... тосхоной дунда һург... дүүргэһээр, Эрхүүдэ ... мистын гурба һарын ... дүүргээдхиһэн байна.

— Тэндэл һуража ... даа загаһанай промыш... ностиин мэргэжэлтэн бо... гэһэн бодол бии боло... юм,— гээд Тамара Ефи... на даруухананаар ... Энэ мэргэжэл шэлэһэ... бодоод үзэхэдэ, гайха... бэшэ. Ольхоной буряад... загаһашад ха юм. З... сэг хулинсагай хууш... ажал басаганай сэдь... ерээдүй мэргэжэлэйнь ... рүүшын һабагша болоо ...

1955 ондо аяар ха... Астрахань зорижо, за... най промышленностиин ... ническэ институдай ... нерно-технологическа ... культедтэ ороһон байна. ... ститудаа дүүргээд, К... стан эльгээгдэжэ, Ба... нуурай дэргэдэхи комб... дай ахамад технолог... һүүлдэнь үйлэдбэриин ... ническэ таһагай нача... гаар ажаллажа, өөры... мэргэжэлээр ехэ дүй... шэлтэй болоһон. Зэя ... дөөрөө таарaжа, ажа... шье амжалтатай байгаа. ... гөөр намжаа һайхан эхэ... таг, номин хүхэ Байга... лайнь басаганай зүрхы... тадаг лэ байгаа.

Баргажанай адагта ... дахи үбэлөө үнгэргэ... Түрүүн заводой лаборато... даагшаар ажаллаа. ... мүнөө гурбадахи жэлээ ... мад инженерээр хүд... Өөрынгөө ажал һайн ... нэ. Мүнөө үедэ Зүүн-С... риин технологическа ... тудай промышленно... экономико шудалха фа... тедтэ заочноор ороод, ... хи курсда һуралсана.

5.

ХҮРБЭЛИГЭЙ то... ошожо, тэндэхи ... тын хүдэлмэришэдөөр, ... һашадаар хоёр үдэр ба... наа, мүнөө Тамара Ефи... на оройхон гэртээ ... ерэбэ.

Наталья Тыхеевна ... ажабайдалда үнинэй ... һан. Зүгөөр эхын сэдь... додоол һонор байдаг— ... хүнгэн машинын тогто... түргэн бододог.

— Ятараа оройто... басаган? Үнихэнэйл ... жэ байгаа һэм,— гээд ... һаа ороһон басагана... шэг шарайень алда... шэртэн, сэхэ хараад ба...

— Үсэгэлдэртөө уч... гуудаар ябаад, энэ үдэр... һөө хойшо суглаа хэбэ... Жэжэ жожо юумэн, ... юун барагдахаб даа,— ... ябаһан ушараа тайла... лаад, бүхэ нойроор но... жо байһан басагад Эл... ля хоёртоо ошожо, эн... хушалтануудыень заһа...

Н. ГАЛДАНО...

СОВЕТ ОРОН ДОТОРНАЙ

КОМБАЙНУУД ШАЛГАЛТА ГАРАНА

БАРНАУЛ. Алтайн механизаторнууд түрүүшын мянгаад комбайн заһабарилба. Үндэр ургаса хурлажа абаһан Кулундын талын колхозууд, совхозууд таряа хураaха техникээ богонихон болзор соо бэлэн болгохоор шиидэнхэй. Жэшээлхэдэ, «Алтай» гэжэ совхозой комбайнуудай паркын хахадые бэлэн болгоод, шалгалта гарахынь тула жэрылгэн жаргаагаа.

Хизаарай олохон районой комбайнуудай заһабарилгада заводой технологи хэрэглэгдэнэ: түсгаар мастерскойнууд соо комбайнууд поточно аргаар хабсаргагдана.

КАСПИИН ДАЛАЙН БАЯЛИГУУД

БАКУ. Бакуһаа 110 метр урдуур далай дээрэ, түрүүшын булад олтирогхон бии болгогдобо. «Каспморнефть» нэгэдэлэй шэнжэлэлгэ-үрэмдэлгын шэнэ «Остров Булла» гэжэ управлениин проходчигууд хабсаргагшадтай сугтаа түхеэрэлгэнүүдые бодхоохоор бэлдэлсэнэ. Каспи шадархи нефтегазаар тон элбэг районһоо — Бакугай архипелагһаа далай худар добтолго хэхэнь. Бакугай архипелаг түлишэ гарган абалгаараа Азербайджан дотор 1-дэхи һуури эзэлдэг.

Геологуудай һанамжын ёһоор, түлишын тон ехэ ноосэтэй үшөө найман шэнэ газар архипелаг шадар олдонхой. Энээнэй зүб байһые мэдэхын тула, хэдэн мянгаад метр гүнзэгы худаг-нүхэнүүдые үрэмдэхэ хэрэгтэй байна.

«ВЭФ-202»-той ТАНИЛСАГТЫ

РИГЭ. В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ ВЭФ Ригын электротехническэ завод гурбан жэлдэ таһалгаряагүй хүдэлхэ «ВЭФ-202» гэжэ түрүүшын радиоприемнигүүдые бүтээн гаргаба.

«ВЭФ-202» долоон диапазонтой. 2-дохи классай аппарат. Байра соошье, аян замдашье радио-дамжуулга һайнаар угтан абадаг. Шэнэ транзистор хуушан «ВЭФ-201»-һээ һураггүй һайн абяатай, түхэлөөрөөшье зохидхон.

Түс завод ерэхэ жэлдэ зуугаад мянган иимэ радиоприемнигүүдые бүтээн гаргаха юм.

ҮШӨӨ НЭГЭ ДОМНО

ТЕМИРТАУ. (Казахай ССР). Карагандын металлургическа комбинадта шэнэ, тоогоороо дүрбэдэхи, домно баригдажа эхилээ. Тэрэнэй багтаасын хэмжээн— 3200 кубометр. Түрүү экскаваторщигууд — Александр Радцеп, Вячеслав Бобров гэгшэд металлургическа ехэ барилгын түрүүшын тонно шорой адхаба.

ГОРОД ОГТОРГОЙ ӨӨДЭ ДҮҮЛИНЭ

ХАБАРОВСК. Амар мүрэнэй эрье шадархи урда захын микрорайондо байрын олон дабхар шэнэ түхэлэй гэрнүүд баригдажа эхилбэ. Энэнь Амар шадархи барилгын түүхэдэ шэнэ хуудаһа нэмэнэ. Хабаровск хотодохи табан дабхарай орондо юһэн дабхар байшангууд бодожо захалхань. Гэр байрын типовой, туршалгын проект табидаг Московско шэнжэлгын түбэй институдай коллектив шэнэ гэрнүүдэй проект бэлдээ. Байранууд урданайхиһаа ондоо таһалгануудтай: кухниинь уужам болгогдоо, ваннын таһалга соо хубсаһа угааха машина табиха түсгаар газар бии, мүн хана руу шургуулһан шкафуud олон, кладовко бии. Лоджи бүхэниинь ажалай һүүлээр гэр бүлынхидэй амархада таатай зохид.

Эдэ шэнэ гэрнүүдые Хабаровскдахи гэр байра баридаг комбинат бүтээнэ. Энэнь шэнэдхэгдэн хубилгагдана. Түс комбинат жэл соо 120 мянган дүрбэлжэн метр талмаатай байрануудые бэлэн болгохо аргатай юм.

ПРИМОРИИН ГЕРЕФОРДНУУД

ВЛАДИВОСТОК. Примориин «Скотпром» трестдэ үшөө нэгэ совхоз «Байковский» гэдэг бии болобо. Мяха абаха шэглэлтэй ажахы хүгжөөхын тула, энэ хизаарта герефордско үүлтэрэй эбэртэ мал үсхэбэрилэгдэхэ.

Алас-Дурна зүгтэ шэнэ һалбари хүгжөөхын тулада тон шухала баазануудай нэгэниинь «Байковский» совхоз болохо юм. Герефордско үүлтэрэй 600 толгой мал шахан таргалуулха промышленна түрүүшын комплекс Приморидо түхөөрэгдэжэ эхилээ. Амарай областьһоо эндэ түрүүшынхеэ асарагдаһан мяханай үүлтэрэй эдэ мал түргэн таргалдагаараа шалгарна. 11 һара хүсэһэн тиимэ эрэ хашарагууд 350 килограмм хүрэтэр татадаг байна.

ГҮЙХЭН УҺАНДА ТАМАРДАГ ТЕПЛОХОД

ГОМЕЛЬ. Эндэхи заводто бүтээгдэһэн шэнэ теплоходые гүрэнэй комисси ашаглалгада оруулха зүбшөөл үгэбэ. Энэ судниин гол шэнжэнь юуб гэхэдэ, 65—70 сантиметр гүйхэн уһанда тэрэ һаадгүй тамаржа шадаха.

Шэнэ теплоходые олоор бүтээн гаргаха гэжэ дурадхагдаа.

ЛАУРЕАТ АЛДАРТАИ ТОСХОНУУД

МОСКВА. Болбосон түхэлтэй болгогдоһон тосхонуудые шалгаха бүхэсоюзна харалга-конкурсын дүнгүүд һая согсологдон гаргагдаба.

СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан конкурсын лауреадай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ бүхы шахуу союзна республиканuудай 151 тосхон хүртэбэ.

Тиин СССР-эй ВДНХ-гай Нэгэдэхи шатын диплом, алтан медаляар 25 тосхон шагнагдаа. 50 ажахы хоердохи шатын дипломдо, мүнгэн медальда хүртөө, үшөө 76 тосхон гурбадахи шатын дипломые бронзо медальтангаар абаа.

Калугын областиин «Кудиново» совхозой түб бууса, Латвиин ССР-эй «Байга» колхозой поселок мэргэжэлтэдэй үндэр сэгнэлтэдэ хүртэбэ. Тэндэ болбосон түхэлтэй хоёр-гурбан дабхар гэрнүүд, соёлой болон спортын байшангууд жэрылдэнэ. Мүнөө сагай архитектурын эрилтын ёһоор баригдаһан гэрнүүд, таригдаһан олон модод ажахынуудые үзэсхэлэн һайхан болгоно. Урдатаань ВДНХ-гай алтан медальда хүртэһэн эдэ поселогууд мүнөө хүндэлэлэй дипломдо хүртөө.

ҮҮСХЭГШЭД СТАДИОНУУДЫЕ БАРИНА

ЛИПЕЦК. Индустриальна Липецкын зуугаад мянган хүдэлмэрилэгшэд болон албахаагшадай шэнэ байраяа толлоһон вокзал шадарай микрорайондо спортын байшан нээгдэбэ. Тэрэнь «Промстрой» трестын физкультурнигуудай эдэбхитэй хабаадалгаар бүтээгдээ. Субботнигууд, воскресенигүүдэй үеэр мянгаад часай туршада хүдэлэгдэһэн байна.

Оролдосотой ханалтгатайгаар баригдаһан байшан соо уужам зал, физкультурын кабинет, гоё һайхан холлнууд, душай таһалга гэхэ мэтэ бии. Түрүүшын үдэрһөө эндэ спортсменууд бэеэ һорино, бэлдэнэ, элүүр энхын спортивна бүлэгүүд эмхидхэгдэнхэй, хүүгэдэй спортивна һургуулиин хэшээлнүүд үнгэргэгдэнэ.

КПСС-эй обкомой бюрогой, облгүйсэдкомой хамтын заседаниин батлаһан, Липецкые хүгжөөхэ генеральна проектын үндэһөөр, спортын ба соёлой түб бии болгогдохоор хараалагдаа. Тэрэнэй барилгада эдэбхитэй мүн лэ хабаадаха. Воронеж мүрэнэй эрьедэ, түбэй паркын хажууда, 50 мянган хүнэй һууха стадион бариха хүдэлмэри эхилээ. Тэрэниие тойроод спортивна элдэб барилганууд бодхоогдохо.

ЛИПЕЦК. Липецкын Магниткын галнууд.

ТАСС-ай фотохроника.

КОЛХОЗОЙ ТҮРҮҮЛЭГШЭ — ЧЕМПИОН

ДУШАНБЕ. Воссе... районой В. И. Ленинэй ... рэмжэтэ суутай колх... түрүүлэгшэ, Социалис ... лай Герой Мирали ... мадалиев республикын ... погой мастер гэһэн нэрэ... гэһээ гадна, шатараар ... пионой алдартай болобо... рэ районой мүрысөөндэ ... гарһан байна.

Энэ колхоедо ондо... эрхим спортсменууд ... «Гуштингири» гэдэг на... нальна барилдаанай, ш... болон даамай, волейбо... футболой команданууд р... ной ба зоны мүрысөө... тэ түрүү һууринуудые ... нэ. Эндэ спортын стади... талмай түхеэрэгдэнхэй. ... культурна, спортивна хү... мэридэ ехэ мүнгэн һомо... додог.

Нүхэр Махмадалиев ... тарһаа гадна, хүнгэн атл... кээр һонирходог. ГТО... шэнэ комплекс тушаа... дай дунда колхозой түр... лэгшын нэрэ түрүүшын ... жээндэ байдаг.

(ТАСС-ай корр...

ТЬ-КАТАВСКА заводой тамгэй трамвайн үниноэ вагоон Сибириин хото городуудайралдадаг лэ байха. Унибольшевик Алексей Матн Скрябинский тус за63 жэлэй туршада ажалн юм.

1902 ондо тэрэнэй гэр бүтабадахи хубүүниинь тун. Тэрэнэй Иван гэжэ нэрн байха. Иван 1916 ондо заводой дэргэдэхи училибүүргээд, Усть-Катавска н бүтээлгын заводой механка цехэй слесаревар ажал эхилээ бэлэй.

анай эсэгэ — Алексей евич «Правда» газетын ондо хааглаhанай удаан хушаан номернуудые алдаг байhан. Үниноэ шевик А. М. Скрябинский слесарь Ваня хүбүүндээ «Правда» газетын материалые хүдэлмэришэдтэ уншахэлдэhэн.

...916 оной эсэгэ слесарь Скрябинский «эдир залуу кружок» эмхидхэ 1917 оной майн хушаар юционно залуушуулай союзай ударидагша тодорhон байна. Иван инский тэрэ жэлдэ бү хүдэлмэришэдтэй хамта ленин партида орооhон

юм. 1917 онhоо эхилжэ И. Скрябинский революционно ажал ябуулгада хам оролсоhон. 1918 оной июль hарада эхилжэ, Иван Алексеевич Усть-Катавска болон Симска заводууд шадархи ой соогуур партизан бүлэгүүдые эмхидхэлсэhэн байна. Партиина ниуса комитедэй даалгабараар

Усть Катавта партиина ба комсомолой ячейкэнүүдые, уншалгын гэрнүүдые эмхидхэн байгуулаа. Һүүлээрнь И. А. Искра hайн дураараа фронт ошожо, Зүүн фронтын ВЧК-гай тусхай таhагуудта, Красноуральска нэгэдэхи стрелково дивизидэ алба хэнэ.

РКП(б)-гэй ЦК-гай Политбюрогой шиидхэбэреэр 1920 оной майн 10-hаа ВЧК-гай Баруун фронтын тусхай таhа-

директор, профессор Б. Б. Барадин түрүүтэй буржуазна национализмын удамаршадтай шууд сахээр тэмсээ бэлэй.

Партиин ветеран Иван Искра поляын комиссар, политхүдэлмэрилэгшэ байhанаа гадна, бэрхэ журналист байhан юм. Буряад орондо худоо ажахые хамтаруулгын үеды «Буряад-монголой правдын» редакторай уялгые дүүргэжэ, Хяагта хотодо «Ударник» гэжэ

доо бэлэй. Тэрэ очерк соогоо Тюмениин байгаалиин заха хизааргүй баялиг тухай, ерээдүйн гэгээн hайхан хүбүүн заяан тухайнь бэшээ hэн.

Иван Искра партиин эльгээhэн лэ газарта ажалахадаа зоригтой, бодото революционер-ленинец байhанаа харуулдаг hэн. Иван Алексеевич Искра мүнөө союзна тусхай пенсионер юм.

ПАРТИИН, РЕВОЛЮЦИИН ВЕТЕРАН

Киевскэ губерниин Белоцерковско уездын Борщаковец хотодо түрэhэн гэжэ Иван Искрын наратэй паспорттайгаар революционер Иван Искра заводой хүдэлмэришэдтэй холбоо байгуулагша болохо, партиин ЦК-гай Урало-Сибирскэ бюрогой түлөөлэгшэдтэй холбоо байгуулжа, Тэрэ сэhээр Иван Скрябинскиин революционно ниуса нэрэнь бодото фамилинь болоо. Иван Искра 1919 оной августын 10-hаа

гай түлөөлэгшөөр ажаллаа.

1921 онhоо эхилжэ, И. А. Искра Уралай, Зүүн Сибириин, Орёлой партиина, совет зургаануудай харюусалгата тушаалнуудые дааhа, эдэбхитэй ажал ябуулгаа үргэлжэлүүлээ. Иван Алексеевич Искрые 1929 ондо партии Улаан-Үдэдэ ажаллахаhань эльгээгээ hэн. Улаан-Үдын культурын институдай директорин гэшүүн байха үедөө партиин политикые бодото дээрэнь бэелүүлжэ, институдай

газетэ эмхидхэн гаргалсаhан. «Коллективизациин түлөө» гэhэн Зүүн Сибириин хизаарай газетэдэ ашаг үрэтэйгөөр униихэн ажаллаа.

1924 онhоо хойшо Тобольск, Орёл, Воронеж, Улаан-Үдэ, Эрхүү хотонуудай уран зохёолшодой эмхинүүдэй хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаа.

«Правда» газетын 1925 оной августын 21-нэй номерто И. А. Искрын «Кондодо» гэhэн гаршагтай очерк толилог-

Иван Искра hүүлэй хоёр жэлэй туршада Енисейн эрьедэхи шэнэ барилганууд хэгшэдтэй уулзадаг болоноой. Түрэл Усть-Катав, Уураал, Уфа, Челябинск, Улаан-Үдэ, Красноярск—эдэ хото городуудта тэрээнтэй уулжаха болохот. Залуу хүдэлмэришэд, студентнэр, hургуулиин hурагшад Иван Искрые илангаяа баяр баясхалантайгаар угтадаг. Юуб гэхэдэ, Иван Алексеевич партиина дүлэтэ пропагандист, лектор, литератор мүн.

Ленинэй орденой кавалер, Хүндэлэлэй 43 грамотаар шагнагдаhан И. А. Искра ВЛКСМ-эй ЦК-гай Хүндэлэлэй грамотые, «Комсомолдо эдэбхитэйгээр ажаллаhанайнь түлөө» гэhэн значого илангаяа үлүү сэгнэдэг. Партиин ба революциин ветеранай мүнөө байгаа, омогорхоо байдалнинь ойлгосотой юм бэзэ.

И. ТУГУТОВ,
Улаан-Үдын Зүүн Сибириин технологическа институдай доцент.

ЭМШЭЛЭГШЭДЭЙ КОНЦЕРТ

Дэрээнэй арадай театрай коллектив, тэрэнэй дэргэдэхи уран hайханай бүлгэм тухай аймагайшье, республикынье газетэнүүдтэ бэшэгдэнхэй, радиогоор дамжуулагдаад. Тиимэhээ хүн зон энэ арадай театрай табиhан зүжэгүүдые, мүн артистнүүдые hайн таниха, мадаха байна.

Мүнөө Дэрээнэй больницын уран hайханай багахан бүлгэм тухай бэшэхэ хүсэлэнтэйб. Энэ коллектив соо хамта 20 гаран хүн хүдэлдэг. Тэдэнэр бултадаа уран hайханай бүлгэмдэ эдэбхитэйгээр хабаададаг юм.

Больницын коллектив ноябрь hара соо Дэрээнэй совхозой ажалшадта, мүн hургуулиин үхибүүдтэ гурбан концерт харуулhан. Концертын программада уран шүлэг, дуу, хатар олон. Коллектив энэ концертнүүдээ СССР-эй 50 жэлэй ойн баярта зорюулаа. Бишыхан лекцинүүдээр программа эхилдэг. Эдэ лекцинүүдые больницын главна врач Галина Андреевна Хабитуева уншана.

Энэ коллектив композитор Юрий Ирдынеевэй «СССР оронhоо магтан дуулая!» гэhэн шэнэ дуу богонихон болзор соо сээжэлдэжэ, уран гоёор гүйсэдхээ. Тиихэдэ энэ хоёр Базар Цыренданшеевай «Буряад орон» гэhэн дуу дуулаа. Эдэ дуунуудые Анна Бутаева, Семён Ринчинов хоёр хүтэлбэрилэн дуулаhан байна.

Хүн зон уран hайханай бүлгэмэй эгээн эдир гэшүүн Лариса Хабитуевые ехэл халуунаар угтаа. Лариса зургаа наhатай. Тэрэ хүүгэдэй саадта ябана. Лариса буряад, энэдхэг, япон, цыган хүгжэмэй аялга доро уян нугархай ха-

тар гүйсэдхэжэ, суглараашадай дура сэдьхэл буляаhан байна. Лариса бүри заахаhаа хүгжэм аялгада, хатар наадада дуратай, ехэ шадабаритай байhан юм. Эдир артистка ямаршье хүгжэм уян нугархайгаар дуурижа шададаг. Тэрэнэй хүдэлсэ бүхэнинь хүгжэм аялгатай ехэ гоё тодорхой тааралдаг. Тиимэhээ ямаршье хүгжэмhөө оорын онсо илгаатай хатар наада харуулжа шадана. Энэнь ехэ гайхалтай.

Галина Шахтаханова больницада няняар хүдэлдэг. Галина Владимир нүхэртэйгөө буряад арадай дуунуудые дуулаа. Эдэ дуунууд соогоо тэдэнэр буряад арадай гоё заншал, ажал хүдэлмэри, абари зан гүйсэд hайнаар харуулжа шадаа.

Харин Дулма, Семён Ринчиновтэн эхэ түхай дуу дуулажа, бултанай дура сэдьхэл хүдэлгөө. Тэдэнэр энэ дуун соогоо эхэ. Эхэ орон хоёрые нэгэ юумэн болгоhон байна. Энэнь ехэ hайшаагдаа. Дулма больницада медсестрагаар хүдэлдэг. Семен больницын ажахые даана. Энэ хүн тухай хэдэн үгэ. Семен Ринчинове айл аймаг дотор танихагүй хүнүүд хомор. Энэ нүхэрнай уран hайханай бүлгэмдэ хабаадалсажа, ирагуу гоёор дуу дуулаhан униихэй. Семён уян нугархай, ирагуу гоё хоолойтой юм. Концертын үедэ Семен Сергей Манжигеевэй «Дэлхэй минии алтан дэлхэй» гэhэн дуу ехэл hайнаар дуулаа. Тиихэдэ Семен Ринчинов түрэл нютаг тухай дуунуудые ехэ hайханаар, уянгатайгаар, дуулаа. Инигэжэ Бадма Балдаковой «Баргажан» гэжэ дуу дуулаhан байна.

Тиихэдэ «Буряад басаган»

гэhэн дуу хатарай шүлэглэмэл сюитэ бултанай анхарал татаа. Энэ сюитые Галина Хабитуева найруулан табиhан байна. Энэ сюитэ дотор буряад уран зохёолшодой шүлэгүүд, арадай дуунууд, ёохорой хатарнууд хэрэглэгдээ. Эндэ Галина Хабитуева, Ватор Чойнжуров, Анна Будаева, Лариса Хабитуева гэгшэд уран hайханаар наадаhан, дуулаhан, хатарhан байна.

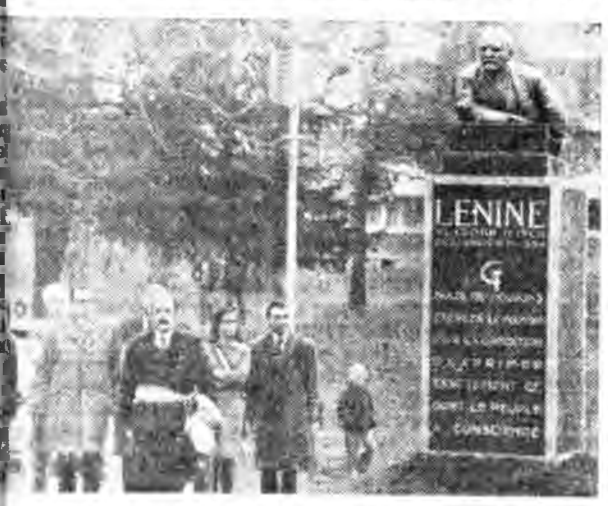
Гадна Анна Будаева буряад композиторнуудай хоёр дуу ирагуу хонгёогоор дуулаба. Анна ехэл хонгео хоолойтой юм. Анна дуушадай hургуули дүүргэбэл, ялаа hайн дуушан болохо байна. Мүнөө Анна больницада няняар хүдэлнэ.

Батор Чойнжуров мүнөө жэлдэ соёлой институт дүүргээ. Залуу режиссер Монголой Арадай Республикын гурэнэй шангай лауреат, бэлигтэй уран зохёолшо Чадраабалын Лодойдамбын «Далан худалч» гэhэн зүжэгhээ нэгэ хэhэгые бэлдэhэн байна. Энэ хэhэгые гурбан хүн наадаа. Семен Ринчинов, Батор Чойнжуров гэгшэд уран шадабаритайгаар наадаhан байна. Батор Чойнжуров энэ зүжэгтээ дахинаа бусажа, арадай театрай сценэ дээрэ зүжэгые бүтэнэнь табиха аабза гэжэ найдамаар.

Гадна Надежда Батуева, Дарима Батарова гэгшэд буряадай элитэ поэт Дондок Улзытуевай шүлэгүүдые дурасхаалаар уншаа.

Мүнөө Дэрээнэй эмшэлэгшэд холын отара болон гуртэнүүд дээрэ концертнүүдые табихаяа бэлдэжэ байhхай. Эдэ табиhан наадануудынь СССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдахань. Энэнь тон hайшаалтай!

Г. РИНЧИНО.
Хурамхаан.

ФРАНЦИ. Оронoй эгээл хойто захада оршодог Валансьенэ промышленна түбэй дэргэдэхи Бевраж городто Совет гүрэнэй ахи табигша В. И. Ленинэй хүшөө нээгдэбэ. Тус хотын муниципальна советэй шиидхэбэреэр В. И. Ленинэй бюст парк соо баяр ёhолой оршон байдалда табигдажа, тэрэ паркнь дэлхэйн агуухэ революционер вождын нэрээр нэрлэгдээ. Совет скульптор Н. А. Андреевэй хэhэн В. И. Ленинэй энэ бюст хадаа СССР-эй түлөөлэгшэдэй Бевражай коммунада үгэhэн бэлэг болоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. И. Ленинэй хүшөө нээлгын баяр ёhолой дээрэ.

ТАСС-ай фотохроника.

ҮСЭДӨӨР ҮГЭЕЭ ОЙЛГОЛСОЛГЫН, НЭГЭДЭЛЭЙ ОРШОН БАЙДАЛДА

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев түрүүтэй совет ...эгдэн - правительственна ... Венгридэ айнлгаар ... хойноhоо харин ... олониитэ hуларай анхааралтайгаар ажагларана. Айншалгын ехэ ... шанартай байбые олон ... газетэнүүд тэмдэглэсовет-венгер аха дүүгэй ... барисаhанай хүсэтэй, бат ... байhанинь онсолон ... Венгридэ hаахан ... асуудалаар нүхэд Брежнев ба Я. Кадар ... ойлголсолгын хэр ... тусгаар хани ... байдалда ... эйлголсон ... онсолон ... газетэ ... телевиде... анхара... хандуулна.

...нүхэд Л. И. Брежневэй ... Кадарай хэлсээнүүд ... үгээ ойлголсолгын ... байдалта үнгэрөө... ...р-совет харилсаануд ... талаhаа хүгжэжэ, социа... оронуудай харилсаа холо ... хүгжэхэ ... тэмдэглэнэ ... газетэ ... мүүнэй ... Венгридэ совет ... правительственна ... албанай ... айншалгын ... тухай ... Венгерэй ... олон ... Венгриин ... байдалые ... жэмэн ... Кадар ... тусгаар ... ахир ... «Непсабадшаг» ... хирлап» болон бусад ... байна.

...Л. И. Брежневэй ... барилга ... хурэhэн тухай фото... дэлгэрэнгы ... газетэнүүд то...

...партиин болон правительственна делегациин айншал-

га тухай дэлгэрэнгыгээр мэдээсэхэдээ, эдэ үдэрнүүдтэ совет айлшадые ябаhан лэ газартань халуунаар угтадаг байбые ГДР-эй хэблэл тэмдэглэнэ. Тусхайлбал, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневые, Совет гүрэнэй оронoй бусад түлөөлэгшэдые Венгриин ажалшадай тусгаар хани халуунаар угтаhые Будапештын метрогой, Венгриин нислэлэй барилга гаргалаа... барилгашадтай уулзалга гэр шолжо үгэнэ гэжэ «Нойес Дойчланд» газетэ бэшэнэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев ВСРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Я. Кадар хоёрой хоорондохи уулзалганууд тухай мэдээсэхэдээ, Болгариин «Работническо дело» гэжэ газетэ иигэжэ онсолон тэмдэглэнэ: Уулзалганууд ба хэлсээнүүд, совет-венгер харилсаа холбоо саашадань хүгжөөлгэдэ ... асуудалнуудые, уласхоорондын шухала асуудалнуудые эрдэм хоорондоо хандалга ... ба хүсэтэй хандаhанай ... эдэ онсолон ... КПСС-эй ба ВСРП-гэй. СССР-эй ба ВНР-эй хүтэлбэрилэгшэдэй хэлсээнүүд, Европын социалис орон оронуудай нягта жагсаал тухай, КПСС-эй XXIV съездын хараахан эб найрамдал сурай программые бэелүүлжэ тэдэнэй шиидхэн байhан тухай гэршэлнэ гэжэ Болгариин «Земельско знаме» газетэ бэшэнэ.

Совет-венгер хэлсээнүүдэй хүсэтэй үгээ ойлголсолгын, нэгэдэлэй хани халуун оршон байдалда үнгэргэгдэхэ байhые Чехословакиин «Руде право» газетэ тэмдэглэнэ.

Эб найрамдал бэхижүүлхын, Европодо, бүхы дэлхэй дээрэ уласхоорондын шахардаhаа суларуулха асуудал тухай социалис оронуудай тэмсэхэ тухай нүхэд Л. И. Брежнев ба Я. Кадар найрамжала гайхамшагтай эб найрамдал дүүрэжэ бэрэдэн, бабуун оронуудай хэбэл дээрэ ... болон тайлбаринууд соо анхарал хандуулна.

(ТАСС).

УЛААН-БААТАР

НЭГЭДЭЛЫЕ БЭХИЖҮҮЛГЭДЭ ТУhА НЭМЭРИ

ТАСС

МНРП-гэй Центральна Комитедэй Политбюро хадаа Кубын Республика албанай хэрэгээр хани ёhоор айншалhан тухай МНРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденбалай мэдээсэлые шагнаа. мүн тогтоол батлан абаа. Кубын Республикада Ю. Цеденбалай айншалгын hайн үрэ дүнгүүд МНРП-гэй ба Кубын Коммунис партиин хоорондо, МНР-эй ба Кубын Республикын хоорондо аха дүүгэй хани харилсаа үргэдхэн гүнзэгэрүүлгэдэхи шэнэ шэнэ нэгэ шатын эхин болоно, социалис оронуудай нэгэдэлые бэхижүүлгэ, уласхоорондын Коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй эрдэм зорилгые hуршжуулгэдэ эрхэтэ шэнэ нэмэри болоно гэжэ тогтоол соо тэмдэглэгдэнхэй.

МНРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденбалай айншалгын дүнгүүдые МНРП-гэй ЦК-гай Политбюро хүсэн hайшаагаа.

ВАРШАВА

В. Штоф ПНР-тэ айлшалба

ТАСС

ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ П. Ярошевичэй уряалаар ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. Штоф ноябриин 30-да Познань ерэhэн байха юм. АП агентствын эндэ толилоодhон мэдээсэл соо иигэжэ тэмдэглэгдэнэ. ПНР-эй ба ГДР-эй хоорондо али бүхы талын харилсаа холбоогой хүгжэжэ байhанда уулзалгын hайн сэгнэлтэ үгтэhэн байна. Экономическа ба научно-техническэ харилсаа холбоо саашадань хүгжөөхэ зорилгоор хоёр талаа хамтаараа үүсхэл гаргаха гээд онсолон тэмдэглэгдээ. Зүбшэн хэлсэгдэhэн уласхоорондын асуудалнуудта сэгнэлтэ үгэхэдөө, хоёр гүрэнэй толгойлогшонорой хүсэд нэгэн hаналтай байhан тухай мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

ПАРИЖ.

ИНДОХИТАДТАХИ ДАЙН БАЙЛДААН

ТАСС

Түбэй хада гүбөөтэ нютагуудта, тэрэшэлэн Куангчи провинцида Урда Вьетнамай арадай сүлөөлэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүд туhаршадай сэрэгүүдтэй үсэд шанга байлдаа хэнэ.

Куангчи город шадар, Сайгоной далайн пехотын подразделенинүүд демилитаризованно зоно руу урагшаа дабшахые hэдэhэн аад, сухарhуулан сохигдоо.

Плейку городhоо баруун урагшаа 30 километртэ оршодог Тханьхаогой сэрэгэй бааза шадар шанга тулалдаанууд болоно.

ХАНОЙ. (ТАСС). Сүлөөлэлгын национальна фронтын уряада хэжэ болон Баруун Намбин — Урда Вьетнамай барайгар ехээр таригдаг нютагай хэдэн мянгаад хүбүүд, басагад Эхэ оронhоо эрхэ сүлөөдэй, бэеэ даанхай байдалай түлөө вьетнам арадай нангин тэмсэлдэ үргэлжэлүүлхын тулада НВСО-гой хэрэгтэ орооод гэжэ АПО агентство мэдээсэнэ.

ХАНОЙ

ДРВ-гэй БА АВСТРИИН ПРАВИТЕЛЬСТВАНУУДАЙ ШИИДХЭБЭРИ

ТАСС

Дипломатическа харилсаа тогтоохо, элшэн сайдуудые бэе бэедээ эльгээлсэхэ гэжэ Вьетнамай Демократическа республикын ба Австриин Республикын правительствануудай шиидхээ. Энээн тухай ДРВ-гэй Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын эндэ толилоодhон коммюнике соо хэлэгдэнэ.

БЕЙРУТ

ТЕЛЬ-АВИВ ОРШОН БАЙДАЛЫЕ УЛАМ ШАХАРДУУ ШАНГА БОЛГОНО

ТАСС

Ливанай урда районууд дээгүүр оhоодыhон сэрэгэй самолёдуудай харата муугаар ниидэлгэнүүдые Израиль ээрхэг түримхэйшүүлhүүлэй үдэрнүүдтэ бүри олошоруулаа.

Ноябриин 30-най үдэрэй турша соо Израилиин самолёдууд Ливанай Тир, Хасбай, Сайд, Набати городууд болон Аркуб район дээгүүр таhалгарагүй шахуугаар ниидээ. Тир город ба Касми район дээгүүр ниидэжэ ябаhан. Израиль самолёдууд утаа баадаг бомбонуудые парашюдаар хаяа.

Аркуб район шадар Ливанай хилэдэ дүтэхэнэ израиль зэбсэгтэ хүсэнүүдэй олоор суглуулагдажа байhан тухай нютагай хэблэл мэдээсэнэ.

ЛОНДОН

ВЬЕТНАМДА ЭБ НАЙРАМДАЛ ТОГТООХЫН ТҮЛӨӨ

ТАСС

«Вьетнамда дайн байлдаа болоулха, эб найрамдал hэргээн тогтооха тухай ДРВ-тэй түйлагдаhан хэлсээндэ дары түргэноор гар табиха тухай США-гай правительствада хэрдэhэн эрилтэнүүдые вьетнам арадай хүбизаланы тухай hанаагаа зоболон хүн бүхэн дэмжэхэ ёhотой» гэжэ Англиин парламентын гэшүүд лейборист Дж. Мендельсон Вьетнамда эб найрамдал тогтоохын түлөө Англиин хүдэлөөнэй эндэ эмхидхэгдэhэн митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ. Американ авиаци Вьетнамай газарые бомбодоhон зангараа. Сайгоной засагархид политическа хэрэгээр хаалтада hуугаадые, Урда Вьетнамай оппозициин ажал ябуулагшадта бүри зэрлиг муухайгаар хандана.

ГААГА

ПАРЛАМЕНТЫН hУНГАЛТА БОЛЗОРhОО УРИД БОЛОБО

ТАСС

Голландида парламентын hунгалта болзорhоо урид болобо. Парламентын хоёрдохи (доодо) палатын 150 hуурина түлөө 20 парти тэмсэжэ ороо.

Правительственна коалицида ородог клерикальна партиин бүлэгэй урда тээнь 58 hуури ээлдэг байhан аад, мүнөө 48 hуури ээлдэхэ болоо.

Орон доторхи ажалай төмо партиин ородог оппозиционно партинуудай бүлэгэй 52-ой орондо, 56 hуури ээлдэхэ болоо.

БЕРЛИН

ГДР ФРГ хоёрой хоорондохи договорто гар табигдахаяа байhан тухай мэдээсэл

ТАСС

Хоёр гүрэнэй хоорондохи харилсаануудай үндэhэ hуури тухай договорто 1972 оной декабриин 21-дэ Берлиндэ ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй байшан соо гар табиха тухай ГДР-эй правительство ба ФРГ-гэй правительство үгээ ойлголсоо гээд декабриин 1-дэ эндэ толилоодhон хамтын мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

ГДР-эй зүгhөө ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй, дэргэдэхи статс-секретарь М. Коль, ФРГ-гэй зүгhөө ФРГ-гэй Федеральна канцлерэй зургаанай статс-секретарь Э. Бар договорто гар табиха байна.

БУЭНОС-АЙРЕС

ПОЛИТИЧЕСКЭ ХЭРГЭЭР ХААЛТАДА hУУГШАДЫЕ СҮЛӨӨЛХЭ ТУХАЙ ЭРИЛТЭ

ТАСС

Аргентинэдэ политическэ шалтагаанаар хаалтада hуугшадые дары түргэноор сүлөөлхэ тухай эрилтэ хүнэй эрхын түлөө тэмсэхэ Аргентинын лигиин суглаан эндэ болоходоо хэлээ байна. Энэ суглаанда оронoй бусад 30 демократическа эмхинэй хабаадаhан түлөөлэгшэд орон дотор демократическа шэнжэлэгдэхын хэхын түлөө эмхитэйгээр тэмсэдэг болохо гэhэн шиидхэбэри гаргаа.

ПАРИЖ

Сэрэгэй заводто тэhэрэлгэ болобо

ТАСС

Португалиин нислэл Лиссабон шадар hомо хэрэгсэлнүүдые гаргадаг заводто удаа дараалан тэhэрэлгэнүүдэй болоходо, 7 хүн алуулаа, хэдэн хүн шархатаа. Информационно агентствын мэдээсэлhээр ёhоор, энэ хадаа тэhэрэлгэ гэмтэжэ, хүдэлмэришэдэй хэсорhон түрүүшын ушар бэшэ.

АРХИНШАД ШҮҮМЖЭЛЭГДЭБЭ

hаяхан Цахир тосхондо ажалшадай хамтын суглаан үнгэргэгдэбэ. Суглаан дээрэ мүнөө жэл гараhан «Архидалга ба алкоголизмтай эсэргүү тэмсэлые шангадхаха хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй абаhан тогтоолнууд зүбшэн хэлсэгдээ. Архи уугаад, ажалай журам хазагайруулдаг, хамтын газарнуудта hөөргүүгээр ябадаг, шуулаа гаргадаг заримашуул суглаан дээрэ шангаар шүүмжэлэгдэбэ.

— hогтуу хүнүүд хулигаан аашаа гаргадаг, гэмтэ ябадалнуудые хэдэг байна. Жэшээлхэдэ, Цахир тосхондо ажаhуудаг Ф. Жаркой гэгшэ hогтуугаар өөрыгөө hамгые хүтэлгаар хадхаад, түрмэдэ ороhон байха. Тиихэдэ В. Тюменцев ямаршье гэмэ зэмэгүй залуухан хүбүүн Б. Цыреновые алаад, түрмэдэ хаагданхай. Эдэ мэтэ урдаатай муухай ябадалнуудтай эрид шангаар тэмсэл хэхэ ёhотойбди,—гэжэ Ю. Л. Балдаев үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ.

Бидэнэр архиншадтай, журам хазагайруулагшадтай хүсэд шангаар тэмсэнэгүйбди,

эдэнэй алдуу эндүүе саг дарыдань зэмэлбэрилхын ороондо харагүй, мэдээгүй хүн шэнги болоод лэ ябадагбди гэжэ суглаанда хабаадалсагшадай олонхидынь тэмдэглэбэ. Тиимэhээ зарим нэгэ архиншад хүн зонhоо айха эшэхээшье болинхой, ниитын болон ажалай журамые эбдэдэг заншалтай болоhон юм. Эдэнэй тоодо тосхоной архиншад Н. Долгоров, Б. Шойдонов, А. Шагдуров гэгшэд орохоно. Хамтын суглаан дээрэ эдэнhээ эрид шангаар харюусалга hурадаа, хатуугаар шүүмжэлээ.

Суглаанда хабаадагшад үгэ хэлэхэдөө, тосхоной культурын байшангай болон соёл гэгээрэлэй хүдэлмэри тухай тогтохо, ехэ анхарал хандуулаа. Энэ хүдэлмэридэ олон дутагдалнуд бии. Юуб гэхэдэ, сэхэнэйдээ кино харуулагдадаг, энэншье мүртэй hайнаар болодоггүй, ходоодо таларшадаг, муугаар харагдадаг байна. Концерт болон лекцинүүд үсөөнhөө бөөн гэжэ үгэ хэлэгшэд шүүмжэлбэ.

Манай залуушуул сүлөө сагаа спортдо болон соёл гэгээрэлэй хүдэлмэридэ хандуулха ёhотой аад, нэгэ зарима-

нинь архи уугаад ойндэ хооронд —наншаалдаг, элдэб янзын муухай үгэнүүдээр дүүгаралсадаг болонхой. Эдэнтэй шанга тэмсэл ябуулха ёhотойб,—гэжэ Цахирай хэлхээ холбооной начальник нүхэр Щербакова тэмдэглэбэ.

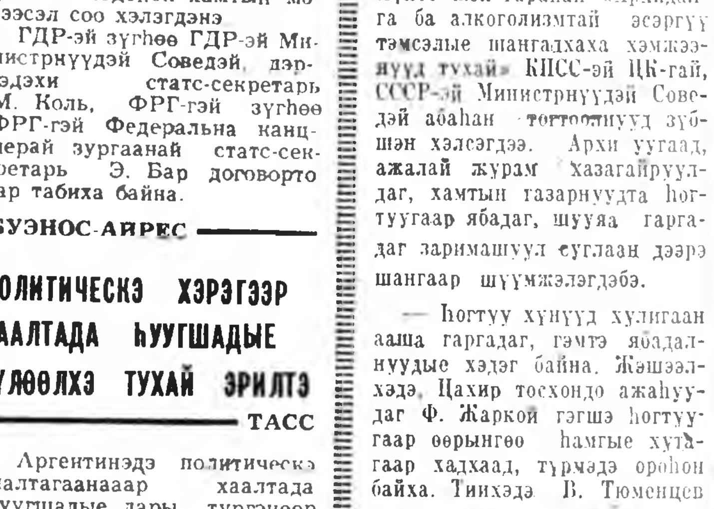
Тосхондомнай пиво ниймаалдаг столово бии болонхой. Энэнь үглөөгэй 9 часhаа хүдэлмэридэг. Тиимэhээ архиншадта эгээл зохид болоhон, эндэ ороходо тамхинай утаан дүүрэн, ходоhоо hогтуушуул олон байдаг болоо. Иимэрхүү ябадалнууд тон таарахагүй, тус столовын ажалай сагые нинь ондоо болгохо гэжэ суглаанда хабаадагшад шиидэhэн байна.

Хамтын суглаанда хабаадагшад парти, правительствын «архидалгатай ба алкоголизмтай тэмсэлые шангадхаха хэмжээнүүд тухай» тогтоолнууд саг зуурын хэрэг бэшэ гэжэ тэмдэглэбэд. Тиимэ тула зоной дунда ябуулагдадаг ойлгуулжамхын, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри саашадаа бүри hайнаар үнгэргэгдэхэ болохо ёhотой гэhэн шиидхэбэри баталан абтаба.

Б. ШОЕНОВ,
худөө бэшэгшэ.

СОВЕТ-ВЕНГЕР АХА ДҮҮГЭЙ ХАНИ ХОЛБООН

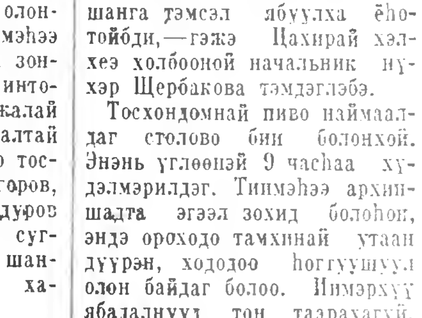
ЛИТВАГАЙ ССР. Вильнюсэй барилгын машинануудые бүтээдэг завод 30-аад янзын элдэб түхеэрэлгэ бүтээн гаргадаг юм. Энэ предприятида

бүтээгдэhэн продукци гансашье манай гүрэндэ бэшэ, мүн хилын саанахи олохон оронуудта мэдээжэ болонхой. Хилын саадахи 60 гаран гүрэнүүд эндэ бүтээгдэhэн экскаваторнуудай компрессорнуудые, мүн барилгын элдэб машинанууды худалдан абадаг байна. Тэдэнэй эгээл ехээр машина, техникэ абаашадаг гүрэнүүдэй нэгэн, Венгриин Арадай Республика байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хилын саадахи оронуудта худалдаагын ОТК-гай начальнигай орлогшо Станислав Титоренко (баруун гарhаа), цехэй начальник Ефим Булахов гэгшэд Венгриин Арадай Республика эльгээгдэхэ байhан экскаваторнуудые шалган хаража байна.

Венгриин Арадай Республикын предприятинуудта Советскэ Союзhаа эльгээгдэдэг элдэб зүйлнүүдэй дунда Нева дээрэхи городой хэдэн арбаад предприятинуудта бүтээгдэhэн продукци онсо hуури эзэлдэг. Тэдэнэй дунда «Красный треугольник» гэhэн нэрэтэй резинын завод тусхайлан нэрлэ-

мээр. Гансал энэ жэлдэ тус предприяти ВНР-тэ 11 мянган автомобилиин шинуудые болон хүдөө ажахын тракторнуудай, хүндэ ашаанай машинануудай покрышкануудые эльгээгээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ... гэгша А. Б. Мухин ... ... гэжэ ... ... хаража ...

ТАСС-ай фотохроника.

САЯАНҺАА ВИТИМ ХҮРЭТЭР

ЭРДЭМТЭДЭЙ СЕМИНАР ЭМХИДХЭГДЭЭ

СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан теоретическэ семинар Буряадай ниитын эрдэм шэнжэлхэ институтда эмхидхэгдээ. Тус семинаран ээлжээтэ хэшээл боложо, институдай директорэй орлогшо, хэлэ бэшэгэй эрдэмэй кандидат В. Ц. Найдаков «Буряад арадай литература ба искусствын хүгжэлтэдэ ородой соёл культурын үзүүлһэн нүлөө» гэһэн темээр элидхэл хэбэ.

Энэ элидхэл семинарта хабаадагшадай анхарал татажа, интернациональна болон национальна соёл культурануудай үзүүлдэг нүлөөгэй шэнжэ тухай һонирхолтой хөөрэлдөөн эндэ болоо. Эрдэмтэд Т. М. Михайлов, А. И. Дугарнимаев, Б. Б. Бадараев, Б. Д. Цыбиков, С. А. Максанов болон бусад үгэ хэлэбэ.

Ниитэ-политическэ болон соёл культурын һонирхолтой асуудалнуудые зүбшэн хэлсэжэ байха нимэрхүү семинар ходо үнгэргэгдэжэ байхаар хараалагдаа.

А. СОДНОМОВ.

ҺОНИРХОЛТОЙ ЛЕКЦИНУУД

Москвагай гүрэнэй университедэй философиин түүхэ шэнжэлдэг кафедрын ... А. Ф. Зотов ниислэл хотымнай партийно-ажахын эдэбхитэдэй, дээдэ һургуулинуудай багшанар болон аспирантнуудай, эрдэмтэдэй урда һонирхолтой лекцинүүдые уншаба. Тэрэнэй үнгэргэһэн лекцинүүд мүнөөнэй буржуазна философиие шүүмжэлхэ, эрдэм ухаанай хүгжэлтын жама ёһын, ойлгон мэдэрхэ теориин (познаниин), эрдэм-техникын революциин гол шухала асуудалнуудта зорюулагданхай.

КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой марксизм-ленинизмын университедэй пропагандистнуудые бэлдэдэг факультедтэ һурагшад «Эрдэм ухаанай хүгжэлтын жама ёһо» гэһэн лекциинь һонирхон шагнаад, олон асуудалнуудтаа харюу абаһан байна.

В. ТОКТОХОЕВА.

БИБЛИОТЕКАРЬНУУДАЙ ҺУРАЛСАЛ

Партиин обкомой политическэ һуралсалай байшан КПСС-эй райкомуудай библиотекэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй семинар үнгэргэбэ.

Бүхы райкомуудай библиотекын хүдэлмэрилэгшэд энэ семинарта суглараа. Теориин асуудалаар лекцинүүд уншагдаа. СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо, Буряадай АССР-эй тогтоһоор 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан хүдэлмэри эмхидхэхэ хэрэгтэнь эдээндэ бодото зүбшэл үгтэһэн, найн ойблиотекын хүдэлмэритэй танилсаһан байна. Энээнтэй хамта хизаар орондоо зорюулагдаһан булангуудые библиотекэнүүдтэ байгуулха тухай хөөрэлдөөн болоо.

Манай корр.

ЭРДЭМТЭДЭЙ БҮЛЭДЭ НЭМЭБЭ

Совет Конституциин үдэрэй урда тээхэнэ Буряадай ниитын эрдэм шэнжэлхэ институдта баяртай мэдээн ерэбэ.

Тус институдай социологическа бүлэгэй эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэд Э. О. оДболова, Г. И. Балханов гэгшэд Эрхүүгэй гүрэнэй А. А. Ждановай нэрэмжэтэ университедэй эрдэмтэдэй совет дээрэ кандидатска диссертаци хамгаалба. Энэмнай залуу эрдэмтэдэй ехэхэн амжалта болоно.

Үнэхөөрөөшье, эдэ нүхэднай аспирантурада орохынгоо урда тээ хэблэлэй хүдэлмэридэ удаан саг соо хүдэлһэн, дүршэлтэй болоһон журналистнууд гээшэ.

Хэблэл, радио, телевидени болон ниитэ пропагандын бусад хэрэгсэлнүүд ажалшадые коммунис олоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ямар үүргэтэйб гэһэн мүнөө үеын тон шухала асуудалнуудые тэдэнэр диссертаци соогоо шэнжэлһэн байна.

Н. ХАЗУЕВ.

Номой таг

„УУГАН ХҮБҮҮН“

Москвагай М. Горькиин нэрэмжэтэ литературна институт дүүргэһэн залуу уран зохёолшо Матвей Осодоевой бэшэһэн «Ууган хүбүүн» гэжэ ном һаяхан хэблэлһээ гаража, худалдаа наймаанай эмхинүүдтэ эльгээгдэбэ. Энэ хадаа залуу авторай гурбадахи номынь болоно.

Энэ ном соонь «Ууган хүбүүн» гэжэ баримтата туужа оруулагдаа. 1969 оной март һара соо Алас-Дурна зүгтэхи Даманска арал дээрэ болоһон тулалдаанда Буряадай республикаһаа сэрэгэй алба хэжэ байһан Владимир Бильдушкинов, Николай Петров болон бусад хабаадалсажа, баатарай үхэлөөр унаһан байгаа. «Ууган хүбүүн» гэжэ ном соонь тэдэ сэрэгшэд тухай домоглон хөөрэгдэнэ.

Тиихэдэ «Баатаршалгын сууряан зэдэлһээр» «Хатуу жалга», «Алаг зээрдэ», «Үлзахаб шамтай, буряад басаган» гэһэн рассказууд, «Баршуудхын Дүүхэй» гэжэ домог энэ ном соонь оруулагдаба.

Уран зурааша С. Сахаровский энэ номые шэмэглэн гоёоһон байна.

Манай корр.

ҺАЙХАШААГДАҺАН ВЫСТАВКЭ

Улаан-Үдэ хотын «Саян» столовын коллектив элдэб эдеэ хоолой зүйлнүүдые харуулһан выставкэ үнгэргэбэ. Дүй дүршэлтэй кондитернууд болон кулинарнуудай гэжэ выставкэдэ бэлдэһэн амтан эдеэнэй дээжэ ажалшадта худалдагдаа.

Шанаһан, шараһаншье мяхаар бэлдэгдэһэн элдэб блюдэнүүд, тортнууд олондо һайхашаагдажа, үндэрөөр сэгнэгдэһэн байна.

Зураг дээрэ: «Шараг-даһан нугаһан» гэжэ эреэн.

Выставкые эмхидхэгшэд.

Н. ЕФИМОВЭЙ фототекст.

ГАЙДАРОВЕЦУУДАЙ ЭБТЭЙ БҮЛЭ

Геологическа гудамжада оршодог 22-дохи байшангай дэргэдэ хүүгэдэй клуб-библиотекэ эмхидхэгдэһээр арбан жэл болобо. Энэ клубые «Гайдаровец» гэжэ нэрлэһэн байгаа. Коммунистканууд Татьяна Николаевна Новосельцева, Сарра Ароновна Мункоева гэгшэд үүсхэл гаргажа, энэ клуб-библиотекые байгуулаа. Түрүүшын үедэ оройдоол арбаад үхибүүд эндэ сугларлдаг байһан юм. Мүнөө 100 шахуу багашуул, үхибүүд угаа дуратайгаар клубта ерэдэг болонхой.

«Гайдаровец» клуб юугээрээ үхибүүдэй дура татажа шадааб? Шатар-даамай, теннисэй, эдир натуралистнуудай, уран гартанай гэхэ мэтэ хүүгэдэй элдэб кружогууд клубай дэргэдэ хүдэлнэ. Мүн уран һайханай бүлгэмэй кружок бии. 20-дохи һургуулиин 10-дахи классай һурагша Галя Машанова тус кружогые хүтэлбэрилдэг юм. Уран һайханай бүлгэмдэ хабаадагшад концерт наада бэлдэжэ үетэн сасуутанайнгаа үмэнэ табидаг байна. Уран гартанай кружогто ябадаг басагад хубсаһа хунар эсхэжэ, оёжо, хүбөөлжэ һурана.

Спортын талмай дээрэ зундаа үхибүүд волейбол, баскетбол, городки наададаг. Харин мүнөө эндэ елүүр хэгдэжэ, хоккейгээр команда эмхидхэгдээ. Клубай дэргэдэхи библиотекэдэ 1000 гаран хэһэг ном бии гэжэ тоологдоно. Үхибүүд энэ номуудые өөһэдөө суглуулһан байха юм. Сүлөөтэй сагтаа эдиршүүл библиотекэдээ сугларжа, ном, газетэ, журналнуудые уншадаг, һонирхоһон номууд тухайгаа хөөрэлдөө үнгэргэдэг байна. Клубые даагша Татьяна Николаевна Новосельцева эдэ бүхы хэмжээ ябуулгануудые эмхитэй һайнаар үнгэргэнэ.

Үхибүүдэй һонирхол татахын тулада клубые даагша граждан болон Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнуудай ветерануудтай, түрүүшын пионернүүдтэй уулзалгануудые эмхидхэдэг юм. Жэшээлхэдэ, партизан отрядуудай командир ябаһан М. А. Ципилов, П. В. Агильдин, Кронштадтска буһалгаа гаралгада хабаадалсаһан, мүнөө отставкада гараһан полковник Л. В. Кириллов, Буряадай түрүүшын пионернүүд В. К. Бимбаев гэгшэд энэ клубта айлшалһан байна. Кремлиин комендант байхадаа В. И. Ленинтэй хэдэ дахин уулзаһан тухайгаа полковнигой хөөрэхэдэ үхибүүд ехэтэ һонирхожо шагнаа.

Эдэ бүхы хэмжээ ябуулганууд үхибүүдэй дура татана. Тиимэһээ 20-дохи һургуулиин һурагшад Антунбаева Марина, Дорогайкина Тамара, Рогалева Галя гэгшэд клубай хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Тиихэдэ энэ клубта хүмүүжэжэ, бээ олоһон һурагшад оронойнгоо элдэб техникум, институдуудта һурана. Леня Жарков, Виктор Краснов, Андрей Дряхлов Шэтын медицинскэ институдта, Валерий Бандяин авиационно техникумдэ. Люба Дугарова Ленинградай текстильнэ институдта. Петр Руднин Краснодарай сэрэгэй училищида һуранад. Эдэнэр түрэл клубтайгаа нягта холбоогоо таһалаагүй, ходо бэшэг абалсажа байдаг. Ажабайдалай үргэн замда гараха путевко үгэһэндэнь клубые даагша Т. Н. Новосельцевада тэдэнэр бэшэг соогоо ходо һайниие хүргэдэг байна.

«Гайдаровец» клуб эдир багашуулай хоёрдохи гэрынь болонхой юм.

Д. КОЛМАКОВ.

СПОРТ — СПОРТ — СПОРТ

ШАТАРААР МҮРЫСӨӨН БОЛОБО

СССР-эй шатарай федераци һүүлэй үедэ шатарай мүрысөө эмхидхэлгые һайжаруулха, энэ нааданда хүнүүдые олоор хабаадуулха хэрэгтэ ехэхэн анхарал хандуулдаг болоо. Оронойнмнай пионернүүдэй ордон, байшангуудай дэргэдэхи кружогуудта ябадаг эдир шатаршадай мүрысөөн мэдээжэ гроссмейстернүүдэй хабаадалгатайгаар үнгэргэгдэбэ. Мүноо Бүхэроссиин шатарай клуб шатараар долоон хоногой мүрысөө соносхоһон байна. Спортын бүхы клубууд, физкультурын коллективууд, спортын һайн дуранай бүлгэмүүд, физкультурын комитедүүд олон зоной хабаадалгатай мүрысөөнүүдые үнгэргэнэ.

Республикымнай шатарта дуратайшуул энэ хэмжээ ябуулгын хажуу тээ үлөөгүй, мүн лэ мүрысөөнүүдые үнгэргэнэ. Улаан-Үдын түмэр замай техникумэй шатаршад һонирхолтой мүрысөө үнгэргөө Буряадай АССР-эй суглуулагдамал командын гэшүүн, ЛВРЗ-гэй токарь, спортын мастерта кандидат В. Агафонов эдиршүүлдэ айлшалаа. В. Агафонов техникумэй эрхим шатаршадтай нэгэ доро 30 хюлгэ дээрэ наадаа. Сугларагшадай һонирхол татаһан энэ наадан иимээр дүүрээ: спортын мастерта кандидат гурбан хүндэ шүүгдэһэн, нэгэнтэй тэнсэһэн, бусадые шүүһэн байна. В. Агафонов нааданай боложо байха үедэ һайнаар наададаг шатаршадые элирүүлээ. Тэдэнэр саашадаа шатарай секцидэ ябажа мэргэжэл шадабарияа дээшэлүүлхэ юм.

М. БОРИСОВ.

Техническэ мэргэжэлэй училищинуудай һурагшадай дунда үнгэргэгдэдэг X комплексно спартакиадада хабаадахаар республикын техническэ мэргэжэлэй училищинуудай 25 команда Улаан-Үдэдэ сугларба. Арбадахи спартакиада Буряадай АССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдана.

Теннисээр болохо мүрысөөндэ хабаадаха команданууд гурбан бүлэг боложо хубаарилагдаа. Жээрэб таталгын болоходо эгээн бэрхэ командануд хоёрдохи бүлэгтэ наадаха болоо. Бүлэг бүхэнһөө илаһан хоёр команда түгэсхэлэй мүрысөөндэ хабаадалсаһан байна. Тулалдаанай эсэс хүрэтэр дүрбэн команда ана-мана тэнсүүгээр наадаа.

16-дахи ГПТУ-гай хүбүүдэй команда түрүүлжэ гараба. Гэбэшье Гусиноозерск хотын 3-дахи ГПТУ-гай командатай уулзахадаа гэнтэ

Шанга тулалдаан ЭХИЛБЭ

шүүгдэжэ, мүрысөөнэй таблицын дүрбэдэхи һуурида түлхигдэшэбэ. Тиихэдэнь 13-дахи ГПТУ-гай теннисистнүүд бүлэг соогоо нэгэдэхи һуури эзэлбэ. Нэгэдэхи бүлэгэй командануудай дундаһаа 9-дэхи ГПТУ-гай спортсменүүд түрүүлээ. Иигэжэ эдэ хоёр команда түгэсхэлэй нааданда уулзаха болобо. Нёдондо жэлэй чемпион — 13-дахи ГПТУ-гай командые 2-дохи ГПТУ-гай теннисистнүүд шүүжэ, нэгэдэхи һуурида гараа.

9-дэхи ГПТУ-гай спортсменкэнүүд һүүлэй табан жэлэй туршада таһалгаряагүйгөөр басагадай дундаһаа түрүүлжэ ябана. Энэшье удаа тэдэнэр бусадые хүнгэхэнөөр шүүжэ, нэгэдэхи һуури эзэлээ. 1-дэхи ГПТУ-гай команда хоёрдохи, 15-дахи ГПТУ-гай теннисисткэнүүд гурбадахи һууринуудта гараа.

Хүдөөгэй аймагуудһаа ерэһэн командануудай дундаһаа 4-дэхи СПТУ-гай команда нэгэдэхи, 3-дахи СПТУ-гай спортсменүүд хоёрдохи, 5-дахи СПТУ-гай теннисистнүүд гурбадахи һууринуудые эзэлээ.

Иигэжэ X спартакиадын түрүүшын шатын мүрысөөн дүүрэбэ. Удаадахи мүрысөөн декабриин 6-да баскетболоор болохо байна. Энэ спартакиада 1973 оной июль болотор үргэлжэлхэ.

Б. МИРОМАНОВ,
мүрысөөнэй ахалагша судья.

ОЛООРОО ХАБААДАЛСАНА

Улаан-Үдын аймагай Ивалга тосхондо гидромелиоративна техникумэй нээгдэһээр тиимэшье удаан болоогүй. Хэды тиимэ байбашье һаань, энэ техникумдэ хэдэн зуугаад хүбүүд, басагад һуралсажа, хүдөө ажахын элдэб янзын мэргэжэл шудална.

Техникумэй һурагшадай олонхинь спортдо дуратайнууд юм. Тэдэнэр сүлөөтэй сагтаа спортын олон ондоо секцинүүдтэ ябажа, шадабарияа дээшэлүүлнэ. Һурагшадые спортдо олоор хабаадуулха талаар техникумэй багша Константин Лудупович Аюшеев ехэ хүдэлмэри хэжэ байдаг. Энэ нүхэрэй ажал урагшатай һайн ябана.

Тус техникумэй һурагшад — спортсменүүд Улаан-Үдэ хотодо болодог, мүн Зүүн-Сибириин зонын мүрысөөнүүдтэ саг үргэлжэ хабаадалсана. Техникумэй барилдаашад республикын «Урожай» бүлгэмэй үнгэргэһэн мүрысөөндэ хоёрдохи һуури эзэлһэн байна.

Тиигэхэдэ техникумэй волейболистнар республикын тусхай дунда һургуулинуудай командануудай дундаһаа шалгаржа, хоёрдохи жэлээ түрүү һуури эзэлжэ ябана. Үнгэрөөшэ зундаа Россин Федерациин хүдөө ажахын техникумүүдэй дунда боксоор мүрысөөн болоо һэн. Тэрэ мүрысөөндэ манай техникумэй команда хабаадалсажа, гурбадахи һуури эзэлһэн байха юм. Спортсменүүдэй иимэ амжалта туйлалгада физкультурын багша Константин Аюшеевэй оруулһан хубита нилээд ехэ байха зэргэтэй.

А. НИМАЕВ,
техникумэй багша.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Техникумэй физкультурын багша К. Л. Аюшеев ээлжээтэ хэшээлдээ бэлдэнэ. 2. Техникумэй волейболистнуудаи командын капитан, 3-дахи курсын һурагша Анатолий Капин.

Авторай фото.

Декабрь — янгинама хүйтэнэй эхин

Декабрь үбэлэй түрүүшын һара болоно. Хатсуу хүйтэн улам шангадажа, хүр саһан зузааран тогтоно. Гол горхоной мүльһэн үдэр ерэхэ бүри зузаарна. Агаарай температура ноябрь һарынхида орходоо 5—10 градусаар хүйтэрдэг.

Һарын дунда зэргын температура хойто болон баруун-урда аймагуудта 25-һаа 31 градус хүрэтэр, бэшэ аймагуудта 15-һаа 23 градус хүрэтэр хүйтэрдэг. Байгалай эрьс шадарай температура бусад нютагуудайхиһаа декабрьда һурагтүй дулаан байдаг. Жэшээлхэдэ, Бабушкин хотодо дунда зэргын температурын 11 градус болоходо, Ново-Селенгинскдэ 23 градус боложо байдаг. Зундаа ехээр халаһан Байгалай уһан намартаа, үбэлдөө халуугаар «амилжа», эрье шадарайнгаа температура дулаасуулдаг гээшэ.

Байгша ондо декабрь һарын сагай уларил ямар байхаб? Урда жэлнүүдэйхидэ орходоо 2—3 градусаар хүйтэн байха. Байгал шадар агаарай дунда зэргын температура декабрьда 15—20 градус хүйтэн байхаар хүлеэгдэнэ. Һарын түрүүшын хахадта һүниндөө 9—14 градус, үдэртөө 4—9 градус хүйтэн байха.

Республикын урда, баруун-урда аймагуудта һарын дунда зэргын температура 20—24, хойто аймагуудта 25—32 градус хүйтэн болохо байна. Декабриин түрүүшын арбан хоногой туршада дулаан байха (температура һүниндөө 15—20, үдэртөө 17—22 градус хүйтэн болохоор хүлеэгдэнэ.

Һарын һүүлшын арбан хоногто эгээн хүйтэн үдэрнүүд болохо (һүниндөө 33—38, үдэртөө 22—27 градус, хойто аймагуудта һүниндөө 38—43, үдэртөө 24—29 градус хүрэтэр хүйтэрхэ). Бэшэ аймагуудта һүниндөө 25—30, үдэртөө 20—24 градус хүйтэн болохо байна.

Һарын туршада дунда зэргээр 3—10 миллиметр саһан орохоор багсаагдана (нормоһоо бага). Байгал шадар 10—20, зүүн эрьеэрнь 50—70 миллиметр шиигнойтон орохо (нормоһоо ехэ). Хоёрдохи арбан хоногой эхеэр Байгал шадаа саһан ехээр бадхажа орохо (сүүдхэдэ 5—10 миллиметр). Һүүлшын табан хоногто Байгалай зүүн эрьеэр саһатай шуурган болохо (секундын 12—15 метр хүрэтэр хүсэтэй һалхин шангадаха).

Һарын түрүүшын хахадта мал хээрэ гаргажа бэлшээхэдэ таатай зохид сагай уларил тогтохо. Бэшэ сагуудта малда нэмэлтэ тэжээл хэрэгтэй болохо.

Л. ГОНЧАРОВА,
сагай уларил шэнжэлэгшэ.

Хориин аймагта

БАГШАНАРАЙ ЗҮБЛӨӨН БОЛОБО

Үдэ голой харьяата аймагуудай һургуулинуудай буряад литература болон хэлэ бэшэг заадаг багшанарай зүблөөн Хориин тосхондо үнгэргэгдэбэ. Хориин, Хэжэнгын, Яруунын аймагуудһаа багшанар эндэ олоороо суглараа.

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай буряад литература ба хэлэ бэшэгэй кафедрада хүдэлдэг эрдэмтэд, багшанарай мэргэжэл дээшэлүүлхэ институдай түлөөлэгшэд энэ зүблөөндэ хабаадалсаа. Тэдэнэр буряад хэлэнэй багшанарта үнэтэ заабари үгэһэн байна.

Зүблөөндэ хабаадагшад Хориин дунда һургуулиин багша Сэсэг Цыреновна Цыбановагай нээмэл хэшээлдэ хабаадалсаһан, дүй дүршэлөө андалдаһан байха юм.

Иимэ зүблөөн заншалта болонхой юм. Үнгэрэгшэ жэлэ Хэжэнгын аймагай Эдэрмэгэй дунда һургуулида буряад литература болон хэлэ бэшэг заадаг багшанарта аша туһатай зүблөөн үнгэргэгдөө һэн.

ҮБЭЛЭЙ ХАҺА НЭЭГДЭБЭ

Удинск тосхондо хоккей наадалтаар үбэлэй спортын сезон нээгдэбэ. Дээдэ-Тайлсын, Анагай, Үдын совхозуудай, Хориин 1-дэхи, 2-дохи дунда һургуулинуудай суглуулагдамал командануд энэ мүрысөөндэ хабаадалсаа. Хэжэнгын аймагһаа айлшад ерэһэн байна.

Үдын совхозой, Хориин 1-дэхи дунда һургуулиин командануд түрүүлээ. Хориин аймагай эрэшүүлэй суглуулагдамал команда хүршэнэрээ 7:3 тоотойгоор шүүһэн байна.

Б. ЛАЙДАПОВ.

ХАТАРШАД, ДУУШАД ТОДОРБО

Уран һайханай коллективүүдэй харалга Хэрэн тосхондо долоон үдэрэй туршада боложо дүүрэбэ. Аймагай колхоз, совхозуудай, эмшэ зургаануудай, дунда һургуулинуудай эрхим бэрхэ хатаршад, дуушад бэлиг шадабарияа олоной үзэмжэдэ табижа, шалгалта гараһан байна. Энэ харалга СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдаа. Эндэ сугларһан бүхы коллективүүдые гурбан бүлэг болгожо хубаарилаа.

Аймагай ажахынуудай дундаһаа Туранай совхозой наада табигшад, эмхи зургаанууд сооһоо «Аршан» курортын хатаршад, һургуулинуудай дундаһаа Хэрэнэй интернат һургуулиин һурагшад эрхимлэжэ, түрүү һууринуудые эзэлээ. Хабар, түрүүшын турай болоходо уран һайханай эдэ коллективүүд мүн лэ бусадай дундаһаа шалгаржа гараа.

Туранай совхозой артистнууд «Шамхандаа», «Залуушуулай хатар» шадамар бэрхээр гүйсэдхэжэ, сугларагшадай дура татаа. Аяар ... гаран хүн хатарта хабаадалсаа. Тэдэнэрэй 35 хүниинь механизаторнууд, малшад болоно гэжэ онсолон тэмдэглэмээр. Тус совхозой хатаршан Владимир Замураев буряад арадай дуунуудые ... гүйсэдхэжэ, харагшадай ... таалда хүртөө.

Хэрэнэй интернат һургуулиин уран зохёолой-хүгжэмтэ монтаж, молдован хатар жюриин зүгһөө эрхим сэгнэлтэ абаа.

В. Чертков ирагуу һайнаар дүрбэн дуу дуулаа. А. Холхоев, Гэлэгма Р... нова болон бусад бэлиг шадабарияа харуулжа, олоной һайшаалда хүртөө.

Л. ТАПХАЕВ.

Редакторай орлогшо
М. Н. НИМАЕВ.

Манай адрес, телефонууд:
г. Улан-Удэ, ул. Ле... на 35. Телефоны: редактора — 54-54, приёмная — 54-93, зам. редактора — 62-62, отв. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря — 66-76, отделы: партийной жизни — 60-..., сельского хозяйства — 64-..., 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности и строительства — 61-..., советского строительства и быта — 69-58, культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — 67-81, информации — 34-05, общественная приёмная — 56-62, машинное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА:
УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:

12.00 — «12 һара» — мультфильм.

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА:

13.05 — Һүүлэй һонин. 13.10 — **Үнгэтэ телевидени.** «Будильник» — һурагшадта зорюулагдана. 13.40 — **Үнгэтэ телевидени.** «Хүгжэмтэ киоск». 14.10 — **«Эбдэршэгүй хани нүхэсэл». Казахай ССР.** 16.10 — Уран һайханай фильм. 18.05 — Красноярска Гүрэнэй хатарай ансамблиин концерт. 19.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:

19.30 — «Где золото королевы?» — киноочерк.

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА:

19.40 — **Үнгэтэ телевидени.** Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. ЦСКА — «Химик» (Воскресенск). 3-дахи период. 20.25 — «Хүн ба хуули».

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:

20.55 — Улаан-Үдын район. «Уран һайханай бүлгэмэй кинофестиваль». 21.55 — Телевизионно документальна фильм.

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА:

22.30 — Техническэ мэргэжэлэй һуралсалай хүдэлмэрилэгшэдэй захилаар концерт. 23.15 — **Үнгэтэ телевидени.** Теле-зүжэг. 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

16.10 — «Тишина» — уран һайханай фильм. (2-дохи сери). 17.50 — Концерт.

ЕЛҮҮР ТОГТООГДОНО

Үбэлэй түрүүшын һара — декабрь гараба. Хаһа сүбээгээр хүр саһан тогтожо, гол горхон зузаан, мүльһөөр хушагдана. Хүүгэд багашуулай сэнгэхэ хүхюу саг ерэбэ гээшэ! Тэдэнэр хадаһаа санаар һолхоржо, мүльһэн дээрэ конькигаар халтиржа наадахань даа.

Үхибүүдэй аятай зохидоор амарха хэрэгтэ городоймнай гэр байрын управленинүүд, һургуулинууд ехэхэн анхаралаа хандуулна гээшэ.

Октябрьска районой Терешковагай нэрэмжэтэ үйлсэдэ оршодог 4-дэхи, 14-дэхи, 20-дохи, мүн Ключевская үйлсын 12-дохи, 16-дахи байшангуудай дэргэдэ, 35-дахи һургуулида үхибүүдэй хоккейгээр наадаха елүүр тогтоогдоо.

М. ДРЯХЛОВ.